

AUSTRIA

SPIS TREŚCI

1. Informacje ogólne o Austrii	2
1.1. Informacje geograficzne.....	2
1.2. Cechy charakterystyczne Austrii.....	2
1.3. Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy	3
1.4. Telefony alarmowe i informacyjne	4
1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych.....	4
1.6. Adres informacyjnej strony internetowej o Austrii w języku angielskim.....	6
1.7. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu...	6
2. Praca w Austrii	6
2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski w Austrii.....	6
2.1.1. Zasady dostępu obywateli Polski do austriackiego rynku pracy.....	6
2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Austrii.....	9
2.2. Sposoby poszukiwania pracy w Austrii	14
2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia	14
2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES.....	14
2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy	15
2.2.4. Prasa	15
2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy	15
2.2.6. Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty – CV, list motywacyjny i inne)	16
2.2.7. Staże	17
2.3. Warunki pracy	18
2.3.1. Rodzaje umów o pracę	18
2.3.2. Czas pracy	20
2.3.3. Urlop wypoczynkowy	20
2.3.4. Wynagrodzenie za pracę	22
2.3.5. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu.....	23
2.4. Podatki.....	23
2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych	23
2.4.2. Podatek VAT.....	25
2.4.3. Inne podatki i opłaty lokalne	26
2.4.4. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu.....	27
2.5. Zabezpieczenie społeczne	27
2.5.1. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych – beneficjenci i warunki uzyskania.....	29
2.5.1.1. Emerytura	29
2.5.1.2. Świadczenia z tytułu choroby	30
2.5.1.3. Świadczenia z tytułu macierzyństwa.....	32
2.5.1.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy	34
2.5.1.5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.....	34
2.5.2. Inne świadczenia socjalne – beneficjenci i warunki uzyskania	35
2.5.2.1. Świadczenia rodzinne.....	35
2.5.2.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia	36
3. Warunki życia	41

3.1. Zakwaterowanie	41
3.2. Prawo jazdy	43
3.3. System edukacji.....	45
3.4. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych	46
3.5. Kursy języka narodowego	47
3.6. System opieki zdrowotnej	48
3.6.1. Ogólne zasady dostępu do usług medycznych.....	48
3.6.2. Ubezpieczenie zdrowotne.....	48
3.6.3. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych w Austrii.....	49

---

1. Informacje ogólne o Austrii

1.1. Informacje geograficzne

Austria leży w południowej części Europy Środkowej. Zajmuje powierzchnię 83.878 km². Jest to górzysty kraj, w którym góry zajmują 84,2% powierzchni. Największe są Alpy Wschodnie, mają 52.600 km² i Masyw Czeski. Najwyższym szczytem jest Großglockner 3.797 m n.p.m. Pozostała część kraju jest nizinna. Austria graniczy z ośmioma krajami: na północy z Niemcami (784 km) i Czechami (632 km), na wschodzie ze Słowacją (91 km) i Węgrami (366 km), na południu ze Słowenią (330 km) i Włochami (430 km), na zachodzie ze Szwajcarią (164 km) i Liechtensteinem (35 km).

Klimat Austrii jest umiarkowany środkowoeuropejski charakteryzujący się ciepłym latem i zimną zimą, a w regionach alpejskich – górski, ze zwiększoną liczbą opadów latem oraz bardzo długą śnieżną zimą.

1.2. Cechy charakterystyczne Austrii

Austria jest republiką związkową, w której skład wchodzi 9 landów, czyli krajów związkowych, jednolitych pod względem walutowym, gospodarczym i celnym. Każdy z krajów związkowych posiada własną stolicę: Burgenland – stolica Eisenstadt, Karyntia – Klagenfurt, Dolna Austria – St. Pölten, Górna Austria – Linz, Salzburg – Salzburg, Styria – Graz, Tyrol – Innsbruck, Vorarlberg – Bregencja i Wiedeń. Stolicą kraju i siedzibą najwyższych urzędów jest Wiedeń.

Władza ustawodawcza jest sprawowana przez dwuizbowe Zgromadzenie Federalne (Rada Narodowa i Rada Federalna). Władzę wykonawczą sprawuje rząd federalny, w którego skład wchodzi: kanclerz, wicekanclerz oraz ministrowie. Głową państwa jest prezydent wybierany na 6-letnią kadencję w wyborach powszechnych i bezpośrednich. Obok funkcji m.in. zwierzchnika sił zbrojnych, zadań takich jak zaprzysiężenie rządu, zawieranie umów rządowych, reprezentuje Austrię poza granicami kraju.

Każdy kraj związkowy posiada własny rząd na czele którego stoi szef rządu związkowego. Największe austriackie miasta to: Wiedeń (1 840 226 mieszkańców), Graz (280 252 mieszkańców.), Salzburg (150 938), Linz (200 839), Innsbruck (131 009), Klagenfurt (99 125), St. Pölten (53 476).

Według danych z 2018 roku, Austria liczy 8 794 000 mieszkańców. Obcokrajowcy stanowią ok. 15,3 % wszystkich mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi 106 osoby/km². Największą zauważyć można we Wiedniu (25 % całej ludności) i Dolnej Austrii, najmniejszą

zaś w Tyrolu i Karyntii. Długość życia w Austrii wynosi średnio wśród mężczyzn 77 lat, a wśród kobiet 83 lata.

Ludność austriacka jest w 98% niemieckojęzyczna. Język niemiecki jest też urzędowym językiem w Austrii. Ponadto istnieje 6 uznanych języków mniejszości: język chorwacki, węgierski, słoweński, rumuński, czeski i słowacki. Pierwszym językiem obcym jest język angielski. Warto pamiętać jednak, że wielu Austriaków nie posługuje się żadnym językiem obcym.

Austriacy to 84,73% mieszkańców kraju. Wyodrębnia się poza tym następujące grupy narodowościowe: Niemców, Szwajcarów, Rumunów, Chorwatów, Polaków, Węgrów, Słowaków, Włochów, Turków, Serbów, Bośniaków oraz Macedończyków.

Austria jest państwem świeckim, jednak o dużej tradycji chrześcijańskiej. Większość Austriaków jest wyznania rzymsko-katolickiego 63,5 %, 5 % to protestanci, a 8 % to muzułmanie.

Cechą charakteryzującą Austrię jest istnienie licznych stowarzyszeń i związków (aktywnych szczególnie w małych miejscowościach), np. drużyn piłkarskich, ochotniczej straży pożarnej, chórów itp. Informacje na temat ich działalności są dostępne w urzędach gmin, a specjalny kalendarz wydarzeń publikowany jest w prasie codziennej.

Wpływ krajów sąsiadujących na kulturę jest widoczny we wschodniej Austrii, szczególnie w kuchni.

Typowe dla Austrii są przyjęte godziny posiłków - porą śniadaniową są godz. 8.00-10.00, obiadową 11.30-14.00 a kolację jada się między 18.00 a 21.00.

Austria jest członkiem Unii Europejskiej od 1995 roku, a obowiązującą walutą w Austrii jest euro.

1.3. Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy

Dni świąteczne stałe to: Nowy Rok – 1 stycznia, 6 stycznia, 1 maja, 15 sierpnia, 26 października (święto narodowe), 1 listopada, 8 grudnia, Boże Narodzenie – 25–26 grudnia oraz święta ruchome: Wielkanoc i Poniedziałek Wielkanocny, Wniebowstąpienie, Święta Zesłania Ducha Świętego, Boże Ciało. Należący do kościoła ewangelickiego i kościoła metodystów mają prawo do dnia świątecznego również w Wielki Piątek.

Ponadto w poszczególnych krajach związkowych istnieją dodatkowo dni określone świątecznymi i tak, 19. marca dzień Św. Józefa (w Karyntii, Styrii, Tyrolu i Vorarlbergu), 4 maja św. Floriana (w Górnej Austrii), 24 września dzień Ruperta (w Salzburgu), 10 października dzień referendum (w Karyntii). 18 listopada dzień Leopolda (w Dolnej Austrii i Wiedniu).

Według kodeksu pracy dni świąteczne i weekendy są dniami wolnymi od pracy, o ile inne przepisy nie stanowią inaczej. Tydzień pracy powinien mieć przerwę przynajmniej od soboty od godz. 13.00 i obejmować niedzielę. W sumie ma to być 36 godzin. Oczywiście nie obejmuje to wszystkich branż, wyjątkiem jest m.in. praca w turystyce.

W przypadku dni świątecznych pracownik ma prawo do przerwy przynajmniej 24-godzinnej, która musi się rozpocząć między północą a godziną 6 rano dnia świątecznego.

Przepisy w tym zakresie zawierają jednak wiele uregulowań szczegółowych. Porady można uzyskać w branżowych organizacjach.

1.4. Telefony alarmowe i informacyjne

W razie wypadku lub innego zdarzenia wymagającego interwencji należy powiadomić policję (tel. 133), straż pożarną (tel. 122) lub pogotowie ratunkowe (tel. 144), ratownictwo górskie (tel. 140, w regionie Vorarlberg tel.144), służby drogowe (tel.120), Połączenia te są bezpłatne.

W Wiedniu można skorzystać z pomocy medycznej pod numerem tel. 141 (opłaty pobierane za pomoc medyczną są znacznie niższe niż za pomoc pogotowia ratunkowego). Można również skorzystać z serwisu internetowego, który zawiera listę polskich lekarzy przyjmujących na terenie m.in. Austrii – www.polscy lekarze.org

Telefon zaufania 142, pomoc psychiatryczna lub psychologiczna 0663/041240, bezpłatna linia pomocowa dla kobiet – 0800-222-555.

Działa także uniwersalny numer pomocy – tel. 112 (z telefonów stacjonarnych i komórkowych, w telefonach publicznych bezpłatny), pod który można dzwonić w każdej sprawie. Nocny dyżur pełni pracownik Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie, który służy pomocą wszystkim, którzy się do niego zgłaszają: +48/22 523-90-00.

O pomoc Konsula można się zwrócić w sytuacji:

- zgubienia paszportu lub innych dokumentów tożsamości,
- w przypadku utraty pieniędzy – pomoc w kontakcie z rodziną w Polsce, w szczególnych przypadkach Konsul może wypłacić pieniądze na powrót do domu po wpłaceniu ich przez krewnych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych w Polsce, w szczególnych przypadkach Konsul może udzielić pomocy finansowej po podpisaniu oświadczenia zobowiązującego do zwrotu pożyczki, - w przypadku konfliktu z pracodawcą, konsul może udzielić wsparcia w zakresie informacji o inspekcjach pracy, związkach zawodowych,
- w przypadku aresztowania Konsul pomoże powiadomić rodzinę, uzyskać i przekazać informację o powodach zatrzymania, długości trwania procesu oraz informacji o dostępnych adwokatów.

1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych

Ambasada RP

Ambasador: Jolanta Róża Kozłowska

Austria, Hietzinger Hauptstrasse 42 c, 1130 Wiedeń,

Tel.: +43 1 87015100 Tel. dyżurny (tylko wypadki nadzwyczajne po godz. 16.00): +43 69918070105 Faks: +43 1 87015222

wieden.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Instytut Polski w Wiedniu

Dyrektor: Rafał Sobczak

Austria, Wiedeń, Am Gestade 7, 1010 Wiedeń

Tel.: +43 1 533 89 61 Faks: +43 1 532 45 91

sekretariat.wien@instytutpolski.org

Stałe Przedstawicielstwo Rzeczypospolitej Polskiej przy Biurze Narodów Zjednoczonych i Organizacjach Międzynarodowych w Wiedniu

ambasador - st. przedst. (ONZ): Adam Bugajski

Austria, Wiedeń, Hietzinger Hauptstrasse 42 B, 1130 Wien

Tel.: +43 1 870 15 816 Tel. dyżurny: +43 1 870 15 220 Faks: +43 1 870 15 331

wieden.onz.obwe.sekretariat@msz.gov.pl

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy*

Wydział Konsularny Ambasady RP w Wiedniu
Auhofstrasse 19 B, 1130 Wien
Tel.: (+43 1) 87015-0 ,
Faks:(+43 1) 87015-132
E-mail: wieden.amb.wk@msz.gov.pl
www.wieden.msz.gov.pl
Kancelaria:
tel.: (+43 1) 87015-128

Konsulat RP w Graz
Konsul Honorowy: Manfred KAINZ,
Adres: Kaiserfeldgasse 7/2, 8010 Graz
Tel. +43 / (0) 3463 600 90 320
Fax. (+43 / (0) 316) 33 82 51 15
Tel. dyżurny: (+43) 680 11 25 938
E-mail: cc-pl@tcm-international.com
Godziny urzędowania: wtorki 9:00 – 11:00
Obszar: Styria

Konsulat RP w Innsbrucku
Konsul Honorowy: Eugen SPRENGER
Adres: Fallmerayerstrasse 8, 6020 Innsbruck
Tel.: (+43 / (0) 512) 346 206
Tel: kom.: +43 664 141 28 45
Fax: (+43 / (0) 512) 346 206
E-Mail: honorarkonsul.sprenger@gmail.com

Godziny urzędowania: wtorki 11.00 – 12.00
Obszar: Tyrol

Konsulat RP w Klagenfurcie
Konsul Honorowy: Albert Ferdinand SAMMER
Adres: Koschatstraße 7, 9020 Klagenfurt
Tel.: +43 / (0) 463 55 553
Kom.: (+43) 664 124 75 58 lub (+43) 660 221 21 27
Kom.: (+43) 644 578 37 03 (po polsku)
Faks (+43 / (0) 423) 92 158 e-mail: honorarkonsulrp@amerika-holzer.at
Godziny urzędowania: środy 10.00 – 13.00
Obszar: Karyntia

Konsulat RP w Linz
Konsul Honorowy: dr Christian HOFER
Adres: Mozartstraße 20, 4020 Linz
Tel. +43/(0) 732 780 02 310
e-mail: ooe@honorarkonsul-pl.at
Godziny urzędowania: poniedziałki, wtorki 10.00 – 12.00

Obszar: Górna Austria

Konsulat RP w Salzburgu

Konsul Honorowy: Dr Michael PALLAUF

Adres: Petersbrunnstraße 13, 5020 Salzburg

tel.: (+43) 662 84 12 02

kom.: (+43) 664 226 10 78

fax (+43) 662 84 12 02 - 50

e-mail: salzburg@konsulat-polen.at

Godziny urzędowania: poniedziałek – czwartek 08.00-17.00, piątek 08.00-14.00

Obszar urzędowania: Ziemia Salzburska

1.6. Adres informacyjnej strony internetowej o Austrii w języku angielskim

Jest wiele stron, na których można znaleźć niektóre informacje o Austrii w języku angielskim.

Jednak najczęściej znajduje się na stronie: www.tourmycountry.com

1.7. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

<http://www.bmaa.gv.at>

<http://www.polonika.at>

<http://www.help.gv.at>

<http://www.migrant.at>

<http://www.austria.gv.at>

<http://www.ambasadaaustrii.pl/>

<http://www.wieden.msz.gov.pl>

<http://poradnik.poland.gov.pl/>

2. Praca w Austrii

2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski w Austrii

2.1.1. Zasady dostępu obywateli Polski do austriackiego rynku pracy

W dniu 01.05.2011 r. straciły zastosowanie wszelkie ograniczenia w dostępie do austriackiego rynku pracy dla obywateli polskich. Oznacza to, że obowiązują zasady swobodnego dostępu do rynku pracy obywateli EOG i ich rodzin, bez wymogu ubiegania się o pozwolenia o pracę.

Istnieją określone przepisy austriackie, które określają krok po kroku jak poruszać się po austriackim rynku pracy w celu znalezienia zatrudnienia.

Austria wciąż jest jednak mało popularnym krajem wśród migrantów zarobkowych (Według danych austriackiego urzędu statystycznego z 2015 roku, mieszka tam zaledwie 54 tysiące Polaków). Sytuacja jest nietypowa, ponieważ praca w Austrii należy do wysoko opłacanych i skierowana jest nie tylko do pracowników sezonowych, ale też (przede wszystkim) do specjalistów.

Wśród ofert pracy w roku 2018 dla obcokrajowców dominują branże: przemysł, branża medyczna rekreacja hotelarstwo, gastronomia, turystyka czy budownictwo (tutaj najszybciej zatrudnienie znajdą dekarze, hydraulicy, malarze, monterzy okien, operatorzy CNC, stolarze oraz ślusarze). Austria kusi nie tylko wysokimi pensjami, ale też stabilnym zatrudnieniem i rozbudowanym systemem pomocy w przypadku utraty zatrudnienia.

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy*

Zanim wybierzemy się do Austrii warto, , poczytać o poszczególnych krajach związkowych i szansach na znalezienie pracy za pośrednictwem sieci EURES. Przydatna będzie strona urzędu pracy (AMS) www.ams.at

i zarejestrowanie się za jej pośrednictwem w bazie poszukujących pracy Job-Room. Warto także skorzystać z usług doradców zawodowych i wykonać test predyspozycji i zainteresowań zawodowych (w zakładce Berufskompas- czyli Kompas Zawodowy) lub przejść interaktywny trening ubiegania się o pracę. Przydatne będą także informacje przygotowane przez służby AMS nt. poszczególnych zawodów (BIS), barometr kwalifikacyjny - opisujący trendy i szanse na rynku pracy m.in. ze względu na kwalifikacje, regiony, bazy danych poszczególnych zawodów oraz instytucji kształcących, informacje nt. świadczeń wypłacanych przez AMS oraz sposoby ubiegania się o nie.

Informacje na stronie urzędu pracy (AMS) www.ams.at dotyczące pobytu, pracy, świadczeń w Austrii są także dostępne w języku angielskim: www.ams.at/english.html

Po przyjeździe do Austrii należy pamiętać, że w celu pobierania w Austrii świadczeń należnych z kraju pochodzenia (np. zasiłek dla bezrobotnych) konieczne jest osobiste udanie się do jednej z siedzib urzędu pracy (AMS) i zarejestrowanie się w nim.

Wsparcie w procesie poszukiwania pracy z zakresu doradztwa zawodowego można także uzyskać bezpośrednio w Urzędzie Pracy w Austrii.

Szczególnie w obszarze turystyki i rolnictwa oraz leśnictwa istnieje sezonowe zapotrzebowanie na wykwalifikowaną siłę fachową oraz pracowników w charakterze pomocy. Zapotrzebowanie to nie jest zaspokojone przez rodzimych pracowników, dlatego m.in. w rejonie wschodniej Austrii (Dolna i Górna Austria, Burgerland, Wiedeń) poszukiwani są w okresie od wiosny do jesieni pracownicy sezonowi do zbiorów (np. owoców - winogrona, warzyw - szparagi). W regionach górskich zachodniej Austrii o rozwiniętej infrastrukturze turystycznej pracownicy sezonowi są potrzebni od listopada do marca. Czekają na nich miejsca pracy w charakterze restauratorów, kucharzy, kelnerów, pokojówek, a także na stanowiskach nie wymagających kwalifikacji, m.in. do wykonywania prac porządkowych, pomocy w kuchni czy jako pomoc pokojówki.

W branży turystycznej panują szczególne uregulowania prawne, np. specjalne przeliczanie czasu pracy.

Praca sezonowa w rolnictwie.

Pracownik sezonowy ma prawo do zawarcia pisemnej umowy o pracę na podstawie regulacji zawartych w Ustawie o umowach o pracę, bądź – w przypadku pracowników pracujących w rolnictwie – w Ustawie Prawo Pracy dla robotników rolnych. Pracodawcy wykorzystują jednak dopuszczalną prawem pracy możliwość wystawienia pracownikowi jedynie uproszczonej formy takiej umowy, tzw. Karty Pracy. Podane są w niej tylko podstawowe zobowiązania pracodawcy i pracownika (zakres czynności, czas pracy, wynagrodzenie, itp.). Zgodnie z prawem, Kartę Pracy pracodawcy muszą wystawić wyłącznie dla stosunku pracy dłuższego niż 1 miesiąc. Umowa o pracę na okres krótszy może być więc zawarta w innej formie, nawet w formie ustnych uzgodnień. W wypadku pracowników zatrudnianych na okres do 6 tygodni przy zbiorach plonów w rolnictwie najczęściej spotykaną formą zawarcia umowy jest akceptacja własnym podpisem tzw. regulaminu pracy, płacy i pobytu. Warunki zawarte w regulaminie, w tym warunki pobytu, są najczęściej znane przed przyjazdem, albowiem rekrutacja odbywa się w styczniu/lutym. Warto dokładnie je przestudiować, aby nie być później rozczarowanym warunkami płacowymi czy też warunkami samego pobytu. Dotyczy to w szczególności tych polskich pracowników sezonowych, którzy przyjeżdżają do Austrii na

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy*

krótko, do pracy przy zbiorze warzyw i owoców. Zdarza się, że wyobrażenie o wysokości zarobków różni się od faktycznie osiągniętych dochodów, a to z powodu bądź niskiego urodzaju, bądź niskiej wydajności pracy. W wypadku pracy „na akord”, umowę można jednostronnie wypowiedzieć z jednodniowym wyprzedzeniem. W wypadku pracowników sezonowych pracujących dłużej niż 6 tygodni, termin wypowiedzenia umowy wynosi 1 miesiąc. Ustawowy czas pracy wynosi 8 godzin dziennie i 40 tygodniowo, ale dla pracowników w rolnictwie, w okresie żniw lub zbioru owoców, czas pracy może być wydłużony do maksymalnie 60 godzin tygodniowo i 12 godzin dziennie, bez dodatkowego wynagrodzenia przewidzianego dla godzin nadliczbowych. W rozliczeniu okresowym musi jednak nastąpić korekta do maksymalnie 40 godz./tydzień. Za taki wymiar pracy, należą się pracownikowi odpowiednie dodatki określone w umowach zbiorowych. Pracującym w rolnictwie przysługuje godzinna nieodpłatna przerwa w pracy. Najniższe prawa do świadczeń socjalnych przysługują zagranicznym pracownikom sezonowym zatrudnianym do maksymalnie 6 tygodni przy zbiorach plonów: • Nie podlegają oni ubezpieczeniu emerytalnemu, • Nie uzyskują prawa do urlopu (przysługuje dopiero po 6 miesiącach pracy), • Nie przysługuje im zasiłek rodzinny ani zasiłek dla bezrobotnych (nie płacą odpowiedniej składki ubezpieczeniowej), • Nie przysługuje im nieodpłatna odzież i obuwie robocze. Pracodawca powinien zapewnić podczas pracy w polu dostęp do wody pitnej oraz do toalety. Pracownicy mają prawo do zakwaterowania w warunkach spełniających nie tylko odpowiednie wymogi sanitarne, ale także dających możliwość ugotowania posiłku czy też wysuszenia odzieży. Mogą to więc być klasyczne kontenery mieszkalne, ale nie namioty ani pomieszczenia gospodarcze. Pozostali pracownicy sezonowi podlegają dodatkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, ale w wypadku wcześniejszej utraty miejsca pracy nie mają prawa do zasiłku dla bezrobotnych (przysługuje po minimum 52 tygodniach okresu składkowego). Należy im się bezpłatna odzież robocza, co jest często niezbędne ze względu na charakter pracy (np. barman, recepcjonista, kucharz, kelner czy sprzątaczką hotelową).

Dokładnych informacji na temat praw i obowiązków pracobiorców w tej branży można zasięgnąć w Izbie Pracowniczej i Związkach Zawodowych.

https://www.arbeiterkammer.at/beratung/arbeitsrecht/Arbeitsvertraege/Arbeiten_als_Saisonnier.html

Od 1 maja 2011 r. wprowadzona została również ustawa o zwalczaniu dumpingu płacowego i socjalnego w Austrii. Przepisy nowej ustawy informują o obowiązku wyrównania poziomu wynagrodzeń dla pracowników nowych państw członkowskich UE ze stawkami wypłacanymi pracownikom na austriackim rynku pracy. Dotyczy to również delegowania pracowników przez zagranicznych pracodawców (również polskich) w celu wykonywania usług w Austrii. Wynika z tego, że pracując w Austrii, a będąc zatrudnionym w Polsce pracownik powinien otrzymać stawkę według taryfy austriackiej. Dodatkowo w przypadku delegowania pracowników, pracodawca zagraniczny zobowiązany jest do prowadzenia dokumentacji dot. stosunku pracy także w języku niemieckim (umowa o pracę określająca wysokość wynagrodzenia, lista wynagrodzeń oraz zapisy dot. czasu pracy).

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie nowelizacja austriackiej ustawy o zwalczaniu dumpingu płacowego i socjalnego (Lohn- und Sozialdumping-Bekämpfungsgesetz, LSD-BG). Ustawa ma zastosowanie przy transgranicznym świadczeniu pracy, zatem w przypadkach oddelegowania pracowników do pracy w Austrii oraz wynajmowania siły roboczej do pracy

tymczasowej.

Nowe przepisy pociągają za sobą szereg zmian i obowiązków, z którymi należy się koniecznie zapoznać. Zalecane jest zapoznanie się z ustawą LSD- BG, gdyż sankcje za nieprzestrzeganie przepisów są wysokie. Ustawa została znowelizowana m.in. w częściach odnoszących się do pracowników delegowanych w transporcie międzynarodowym. Ze względu na specyfikę branży wprowadzono następujące zmiany:

- zbiorcze zgłoszenie wszystkich kierowców i pojazdów wykonujących przewozy na terytorium Austrii na okres 6 miesięcy (dotychczas: obowiązek zgłoszenia każdego przejazdu i kontrahenta);
- możliwość przedkładania wymaganych dokumentów na nośnikach elektronicznych (dotychczas: obowiązek posiadania wszystkich dokumentów w wersji papierowej w kabinie pojazdu);
- wprowadzenie możliwości wskazania kierowcy jako osoby kontaktowej (dotychczas: obowiązek wskazania osoby kontaktowej w kwestii delegowania do Austrii innej niż kierowca).

Więcej informacji <https://www.przedstawicielstwo.eu/placa-minimalna-austria/>

W Austrii wysokość płac dla poszczególnych grup zawodowych jest regulowana ustawowo w ramach umów zbiorowych (Kollektivvertrag) Szczegółowe informacje dostępne są na stronie www.kollektivvertrag-online.at

Przestrzeganie przepisów sprawdzać będą zakłady ubezpieczeń społecznych (Gebietskrankenkasse) oraz organ Ministerstwa Finansów ds. kontroli nielegalnego zatrudnienia oraz w branży budowlanej organ inspekcji budowlanej. Kara za nieprzestrzeganie w/w ustawy sięgać może nawet 5000 euro.

Informacji w ww. zakresie można szukać na stronach:

<https://www.ams.at/arbeitsuchende/arbeiten-in-oesterreich-und-der-eu/laender-portraits>

<http://www.oegb.at>

<http://www.arbeiterkammer.at>

<http://www.kollektivvertrag.at>

Inne strony:

<http://www.eures.europa.eu>

2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Austrii.

Od 1 maja 2011r. obywatele Polski korzystają z pełni praw związanych ze swobodą świadczenia usług, które obowiązują na terenie UE. Oznacza to, że w przypadku zakładania firmy, przedsiębiorstwa lub jednoosobowej działalności gospodarczej nie stosuje się wobec nich żadnych obostrzeń i zastosowanie mają wszystkie przepisy dot. obywateli Austrii. W przypadku firm polskich chcących świadczyć usługi transgraniczne również zniesiono restrykcyjne przepisy zobowiązujące do uzyskiwania pozwolenia do oddelegowania pracowników i korzystania z kontyngentów.

Jeśli chcesz założyć firmę, przejąć istniejącą firmę jako następcę lub firmę franczyzową, powinieneś najpierw skontaktować się z doradcą ds. rozpoczęcia działalności w Izbie Handlowej w kraju związkowym, w którym chcesz mieszkać i założyć działalność. Tam

otrzymasz cenne wskazówki, kompleksowe porady i wsparcie, aby z powodzeniem rozpocząć działalność jako przedsiębiorca.

Konsultacje z Izbą Gospodarczą: <https://www.gruenderservice.at/>

Przy zakładaniu działalności gospodarczej pierwsze kroki jakie należy skierować, to kroki dotyczące obowiązku meldunkowego w Austrii.

Pozostałe dokumenty to:

- dowód posiadania zabezpieczenia pieniężnego na utrzymanie,
- dowód osobisty i paszport, może być również wymagane przedłożenie oryginału metryki urodzenia oraz aktu ślubu (chodzi o nazwisko panięskie), metryki urodzenia dzieci, zaświadczenia o uczęszczaniu przez nie do szkoły w Polsce. Dokumenty te powinny być przetłumaczone na język niemiecki u tłumacza przysięgłego i posiadać tzw. Apostille (potwierdzenie z Ministerstwa Spraw Zagranicznych). Wygodniejsze jest więc posługiwanie się europejskimi aktami urodzenia i aktami małżeństwa wydawanymi przez polskie urzędy, wówczas nie wymagają one tłumaczenia u tłumacza przysięgłego.
- wymagane jest załączenie uprawnień do prowadzenia działalności wystawione przez wydział gospodarczy urzędu dzielnicowego, miasta lub gminy. Do otrzymania zaświadczenia „Gewerbeschein” należy dołączyć rachunki wpływów z trzech ostatnich miesięcy, wyciągi z konta o wysokości obrotów, otrzymywanych honorariów za zrealizowane już prace, przedpłaty itp.:- ubezpieczenie zdrowotne wystawione przez austriacką kasę chorych (niem. *Gebietskrankenkasse*) właściwą dla miejsca zamieszkania. W przypadku prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej zaświadczenie takie wydaje SVA-Sozialversicherungsanstalt der Gewerblichen Wirtschaft. Karta EKUZ w przypadku zaświadczenia meldunkowego nie jest honorowana. Ubezpieczenie austriackie może być też wystawione na podstawie polskiego druku A1 przez Dział Współpracy Międzynarodowej Wojewódzkiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia. Starania jednak o wydanie takiego formularza trzeba podjąć już co najmniej dwa miesiące przed planowanym przyjazdem do Austrii. W przypadku braku jakiegokolwiek potwierdzenia posiadania ubezpieczenia, trzeba skorzystać z prywatnego opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Ustawa wyróżnia dwa rodzaje działalności, tj. działalność swobodną, niereglamentowaną i działalność reglamentowaną.

Pierwsza to działalność gospodarcza swobodna niereglamentowana, która nie podlega żadnym ograniczeniom. Jest ona prowadzona w tych dziedzinach, które nie wymagają przedłożenia świadectwa kwalifikacji (niem. *ohne Befähigungsnachweis*). Do zarejestrowania jej potrzebna jest wizyta w referacie gospodarczym dzielnicowego ratusza (niem. *Bezirksverwaltungsbehörde*) i otrzymanie tam uprawnienia do prowadzenia działalności gospodarczej (niem. *Gewerbeberechtigung*, *Gewerbeschein*). Lista wolnych rodzajów działalności obejmuje około dziewięćset pozycji. Pełna lista jest dostępna na internetowej stronie

https://www.bmdw.gv.at/Unternehmen/Gewerbe/Documents/Bundeseinheitliche_Liste_der_freien_Gewerbe.pdf. Prowadzenie działalności w jednym z tych zawodów jest wolne od obowiązku posiadania konkretnych kwalifikacji np. dyplomu ukończenia szkoły zawodowej lub rzemieślniczego dyplomu mistrzowskiego lub czeladniczego. Niestety każdy z krajów związkowych może posiadać wewnętrzne ograniczenia względem wykonywania pewnych

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

czynności w zakresie prowadzenia jednego rodzaju działalności gospodarczej. Warto więc przed przyjazdem skontaktować się z wydziałem lokalnych Izb Gospodarczych (www.wko.at)

Drugi rodzaj prowadzenia działalności gospodarczej to działalność reglamentowana i rzemiosło (niem. Reglementiertes Gewerbe und Handwerke). Jest to spis wyspecjalizowanych działalności gospodarczych co do których wymagane są poświadczone kwalifikacje. Lista ta zawiera 84 rodzaje działalności gospodarczej

(lista: <https://www.wien.gv.at/wirtschaft/gewerbe/gewerbeverfahren/reglementiert.html>)
m.in.:

pośrednictwo pracy, agent ubezpieczeniowy, biuro podróży, fotograf, zawody związane z branżą budowlaną tj. cieśla, stolarz itd. Do wykonywania takiej działalności wymagane jest posiadanie świadectwa kwalifikacji zawodowych zdobytych w Polsce lub Austrii i stosownej praktyki zawodowej (niem. Befähigungsnachweis). Działalność można rozpocząć z chwilą jej rejestracji w referacie gospodarczym urzędu dzielnicowego, gminy lub miasta. W przypadku posiadania polskich kwalifikacji, trzeba ubiegać się o uznanie kwalifikacji zawodowych. Sposób składania dokumentów o uznawalność dyplomów opisany został w rozdziale 3.4. Dla potwierdzenia tych rodzajów działalności otrzymuje się z urzędu dzielnicowego decyzję (Bescheid), a dla prowadzenia działalności rzemieślniczej trzeba zdać egzamin mistrzowski. By uniknąć problemów z austriackimi władzami należy przestrzegać opisu prac i czynności (tzw. Job Description), na który została wydana zgoda na prowadzenie działalności gospodarczej dla danej osoby. Jeżeli osoba rozpoczynająca działalność gospodarczą w jednym z tych 84 zawodów nie ma możliwości potwierdzenia świadectwa pracy, może napisać oświadczenie i przedłożyć wszystkie dokumenty, potwierdzające kwalifikacje zawodowe (świadectwa pracy, kursy, szkolenia). W przypadkach posiadania bardzo długiego stażu pracy bądź udokumentowanego prowadzenia w tym w zakresie działalności gospodarczej w Polsce jest możliwość otrzymania zgody prowadzenia takiej działalności w Austrii. Możliwie jest też zdanie egzaminu czeladniczego w jednym z Izb Gospodarczych w Austrii. By uzyskać zgodę można też założyć spółkę lub zatrudnić osobę, która posiada kwalifikacje i będzie działała na mocy właściciela firmy.

Działalność reglamentowana posiada dwie podgrupy.

Pierwsza podgrupa, gdzie wymagane jest uproszczone świadectwo kwalifikacji zawodowych (Teilgewerbe). To zbiór 21 zawodów gdzie mogą zostać uznane kwalifikacje zdobyte w innej, pokrewnej dziedzinie. np. przeróbki krawieckie, naprawa obuwia itp. Wymogi co do poświadczenia kwalifikacji w każdym z 21 zawodów, są szeroko, ustawowo opisane: (<https://www.ris.bka.gv.at/Dokument.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Dokumentnummer=NO R12089675>)

Druga podgrupa to działalność regulowana podlegająca dodatkowym wymogom (niem. Rechtskraftgewerbe). Oprócz posiadania kwalifikacji zawodowych dodatkowo osoba podlega procedurze i ocenie wiarygodności (niem. Zuverlässigkeitsprüfung) pozwalającej na prowadzenie działalności gospodarczej wymagającej zachowania szczególnych wymogów bezpieczeństwa. Urzędem opiniodawczym i wydającym taki „certyfikat” wiarygodności jest Bezirksamt f.d. 1. und 8. Bezirk, MA 63, Wipplinger Str. 8, A-1010 Wien, tel. 01/4000-97 117, 97 118. Informacje o tych zawodach, jak i dodatkowych restrykcjach znajdują się w informacjach lokalnych Izb Gospodarczych.

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

Za wykonywanie działalności gospodarczej bez posiadania wymienionego wyżej poświadczenia kwalifikacji grozi kara do 3.600 euro. Ponadto osoba może zostać podana do sądu przez firmy konkurencyjne lub stowarzyszenia chroniące pewne zawody. We wszystkich przypadkach budzących wątpliwości, warto skorzystać z punktów konsultacyjnych dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Punkty te znajdują się przy wszystkich Izbach Gospodarczych krajów związkowych pod nazwą działów (niem. Sparte) funkcjonujących w układzie branżowym. Dodatkowe informacje: www.gruenderservice.at.

Założenie działalności gospodarczej:

1. Zapoznanie się z informacjami czy działalność nie podlega restrykcjom (patrz wyżej) czyli czy jest działalnością reglamentowaną czy niereglamentowaną.
2. W przypadku zawodów regulowanych, wymogiem koniecznym jest zebranie wszystkich dokumentów potwierdzających kwalifikacje i przetłumaczenie ich na język niemiecki u tłumacza przysięgłego. Procedura uznawalności kwalifikacji opisana została w rozdziale 3.4 Dokumenty muszą posiadać również tzw. apostille, dodatkowe potwierdzenie prawdziwości przedkładanych dokumentów, uznawane przez Referat ds. Legalizacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych, ul. Krucza 38/42, 00-512 Warszawa, od poniedziałku do piątku w godz. 9:00 – 14:00, tel. 22 523 98 45, 22 250 01 16, e-mail: legalizacja@msz.gov.pl. Opłata skarbową za wydanie apostille (60zł) lub legalizację (26zł) jest wpłacana osobiście lub poprzez konto bankowe. Więcej informacji nt. legalizacji oraz apostille:
http://www.msz.gov.pl/pl/informacje_konsularne/apostille/
3. Z potwierdzonymi dokumentami udajemy się do Izby Gospodarczej w miejscowości, gdzie będziemy rejestrować działalność. Tamtejsi pracownicy przesyłają dokumenty do Federalnego Ministerstwa Gospodarki. Do wniosku o uznanie kwalifikacji należy przedłożyć dowód osobisty i paszport, wszystkie dyplomy przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego z adnotacją ministerstwa Spraw Zagranicznych co do prawdziwości potwierdzenia (apostille – patrz wyżej), przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego (z ostatnich trzech miesięcy). Jeżeli nie mamy ukończonej szkoły ale długoletnie doświadczenie zawodowe lub prowadzoną działalność gospodarczą w danym zakresie do wniosku dołączamy jeszcze przetłumaczone, ukończone kursy, życiorys, własnoręcznie sporządzone oświadczenie o wymiarze godzin i zakresie wykonywanych prac w ramach praktyki. Opłaty wynoszą ok. 25 – 30 euro.
4. Po otrzymaniu zaświadczenia o uznaniu kwalifikacji można przystąpić do rejestracji jednoosobowej działalności gospodarczej w wydziale gospodarczym urzędu gminy, dzielnicy, miasta lub lokalnej izbie gospodarczej. Dokumentem, który trzeba złożyć jest pisemny wniosek (*Gewerbeanmeldung*) <https://www.gisa.gv.at/at.gv.wien.fshost-gisa-at/user/formular.aspx?pid=f3cbbd2e05c54d8d889b1bddcb648fa2&pn=Bebb476a7b4514f0b90abff604e4e5fda> i otrzymanie tzw. Gewerbeschein.

Do zgłoszenia trzeba złożyć:

- kserokopie dowodu osobistego lub paszportu,
- zaświadczenie o zameldowaniu na terenie Austrii,
- umowę najmu lokalu (w przypadku konieczności prowadzenia działalności w konkretnym miejscu),

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

- przy działalności reglamentowanej trzeba dołączyć zaświadczenie o uznaniu kwalifikacji zawodowych,
  - informację na temat zmiany nazwiska.
- Założenie działalności w urzędzie kosztuje ok. 100 euro. Zarejestrowana firma podlega wpisowi do Izby Gospodarczej, jest obowiązkowa i podlega opłacie w wysokości do 0,32% podstawy opodatkowania oraz świadczenia na rzecz Izby Krajowej do 0,23% podstawy opodatkowania.
5. Rejestracja w Urzędzie Skarbowym – wymagana w ciągu miesiąca od dnia rejestracji firmy. W urzędzie skarbowym ciężać będzie złożenie wniosku o przydzielenie numeru identyfikacji podatkowej UID - Numer. Numer ten musi być wpisywany do każdego wystawionego rachunku opiewającego na kwotę powyżej 150 euro.
  6. Ubezpieczenie społeczne – na zgłoszenie jest miesiąc od dnia rejestracji firmy. Zarówno jednak dokumenty o rejestrację w urzędzie skarbowym i o rejestrację w ubezpieczeniu społecznym można dokonać w jednym urzędzie miasta, dzielnicy lub gminy i informacje te zostaną przekazane dalej.
  7. Regionalna Kasa Chorych – zgłoszenie musi nastąpić jeszcze przed rejestracją firmy ponieważ urząd rejestrujący działalność gospodarczą wymaga przedłożenia zaświadczenia z Regionalnej Kasy Chorych o rozpoczęciu pracy.
  8. W momencie założenia firmy musimy ubezpieczyć się w SVA. Ubezpieczenie rentowe i wypadkowe to koszt około 110 euro rocznie i koszt SV wynoszący 27,68 rocznego dochodu.
  9. Przez pierwsze dwa lata obowiązuje niższa stawka ubezpieczenia i wynosi ok.550 euro na kwartał. Od trzeciego roku działalności naliczane są już większe stawki plus wyrównanie za 1 rok działalności, obliczony na podstawie rozliczenia podatkowego z pierwszego roku.

W Austrii przy rozpoczynaniu działalności gospodarczej funkcjonują :

- spółki osobowe – mikro przedsiębiorstwo (Einzelunternehmen) – w tym przypadku jednoosobowa działalność gospodarcza – spółka jawna, spółka komandytowa, spółka komandytowo – akcyjna, spółka cywilna;
- spółki kapitałowe;
- spółdzielnie, stowarzyszenia.

Więcej informacji o rozpoczynaniu działalności gospodarczej:

https://www.wko.at/site/mehrsprachige_info/Etapy_Procesu_zakladania_Przedsiębiorstw_Glosariusz_Z.html

<http://www.gruenderservice.at>

https://www.usp.gv.at/Portal.Node/usp/public/content/gruendung/gewerbe/gewerbe_anmeldung/Seite.1300001.html

<http://esv-sva.sozvers.at> - strona internetowa austriackiego Zakładu Ubezpieczeń Socjalnych dla przedsiębiorców; aby uzyskać informacje w języku polskim należy wpisać link: <https://www.svagw.at/portal27/svaportal/content?contentid=10007.770953&viewmode=content>

Zagraniczne Biuro Handlowe (ZBH) w Austrii

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

Reisnerstr. 61/1/2

1030 Wiedeń

tel.: +43 650 52 65 683

e-mail: barbara.kaminska@paih.gov.pl, wieden@paih.gov.pl

Barbara Kamińska-Szuba - kierownik biura

2.2. Sposoby poszukiwania pracy w Austrii

2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia

Publiczne pośrednictwo pracy w Austrii nosi nazwę Arbeitsmarktservice (AMS). Zadania AMS to poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy oraz wypłacanie świadczeń z tytułu pozostawania osobą bezrobotną. Wszystkie świadczone usługi są bezpłatne i skierowane do osób mieszkających na stałe lub czasowo w Austrii. Osoby bezrobotne lub szukające pracy mogą się zarejestrować w regionalnym urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zamieszkania.

AMS świadczy także usługi on-line, np. można zarejestrować się w celu poszukiwania pracy w tzw. pokoju pracy eJob-Room. Jest to serwis dostępny zarówno dla osób zarejestrowanych w AMS jak i innych zainteresowanych, także osób, które nie mieszkają w Austrii. Rejestracja na stronie eJob-Room jest możliwa także w języku angielskim i pozwala na przeszukiwanie ofert pracy, także tych w obszarze przygranicznym, zamieszczanie swojego CV, a także automatyczne przekazywanie podania o pracę właściwemu pracodawcy – www.ams.at

W strukturze publicznych służb zatrudnienia umiejscowiony jest System Informacji Zawodowych (BIS), w którym można uzyskać informacje o rynku pracy nt. zawodów i kwalifikacji: <http://www.ams.at/bis/>.

Ponadto AMS udostępnia także m.in.: leksykon zawodów, barometr kwalifikacji (informacje nt. trendów na rynku kwalifikacyjnym oraz na rynku pracy), bank danych instytucji kształcących, interaktywne treningi przygotowujące na spotkanie z pracodawcą.

www.berufsexikon.at. AMS wspiera także osoby zainteresowane zmianą zawodu lub podniesieniem swoich kwalifikacji, udostępniając bazę szkoleń, instytucji kształcących oraz wymogi stawiane kandydatom na kurs:

<http://www.ams.at/berufsinfo-weiterbildung.html>

Będąc klientem urzędu można także skorzystać z interaktywnych form treningu ubiegania się o pracę, poddać się ocenie coacha, przygotować komplet dokumentów na spotkanie rekrutacyjne z pracodawcą. Szczególną opieką otacza się osoby młode, dla których urząd pracy przygotował specjalną ofertę w postaci tzw. pokoju pracy (Arbeitszimmer), który jest platformą wymiany wskazówek i porad w jaki sposób wybrać właściwie zawód, szkołę, kierunek studiów. Informacje nt. kształcenia młodzieży zebrane są na specjalnie stworzonej stronie: www.arbeitszimmer.cc

Wśród usług AMS są także specjalnie wygenerowane oferty pracy dla kobiet i dziewcząt, informacje dla obcokrajowców (www.arbeitszimmer.cc), oferta dla osób niepełnosprawnych. W strukturze Urzędu umiejscowione są Centra Informacji Zawodowej (BIZ), w których można liczyć na osobiste spotkanie z doradcą oraz m.in. na poradę z zakresu dostosowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy.

2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES

Specjalnie przeszkoleni doradcy EURES są zatrudnieni w Publicznych Służbach Zatrudnienia w całej Europie. Ich zadaniem jest pomaganie osobom poszukującym pracy za granicą,

szczególnie poprzez świadczenie pośrednictwa pracy oraz udzielanie informacji nt. warunków życia i pracy w Austrii i innych krajach EOG a także świadczenie usług wobec pracodawców austriackich w celu zmniejszenia niedoboru pracowników na austriackim rynku pracy.

W Austrii jest obecnie 11 doradców EURES. Niektórzy z nich są doradcami w EURES transgranicznym, większość z nich pracuje w publicznych służbach zatrudnienia (AMS). Dane teleadresowe doradców EURES w Austrii można znaleźć na stronie internetowej: <http://www.eures.europa.eu> (menu: doradcy EURES) a także na stronie www.ams.at w serwisie dla poszukujących pracy.

Więcej informacji na temat Europejskich Służb Zatrudnienia EURES znajdziesz na stronie: <http://www.eures.europa.eu>.

2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy

Znaczenie niepublicznego pośrednictwa pracy stale rośnie, a przede wszystkim w obszarze ofert dla osób o wysokich kwalifikacjach. Właśnie oni mają największe szanse znalezienia pracy przy pomocy prywatnych agencji pośrednictwa pracy. Publiczne służby zatrudnienia AMS nawiązały współpracę z licznymi prywatnymi pośrednikami pracy, a na stronie AMS zamieszczone są ich linki oraz linki do giełd pracy organizowanych przez te agencje.

2.2.4. Prasa

Najliczniejsze oferty pracy są zamieszczane w prasie w tygodniowym wydaniu. Najbardziej znane tygodniki zamieszczające ogłoszenia o pracy:

„Der Standard” – gazeta ogólnokrajowa, zawiera głównie oferty pracy dla osób z wyższym wykształceniem: <http://derstandard.at>

„Kleine Zeitung” – regionalna, zawiera również oferty z Chorwacji i Słowenii: <http://www.kleine.at>

„Kronenzeitung” – ogólnokrajowa, tematyka podobna do niemieckiego „Bild” i angielskiego „Sun”: <http://www.krone.at>

„Der Kurier” – ogólnokrajowa, liberalna: www.kurier.at

„Die Presse” – liberalna, katolicka, konserwatywna: <http://www.diepresse.com>

„Oberösterreichische Nachrichten”: <http://www.nachrichten.at>

„Salzburger Nachrichten” – regionalna - Salzburg, www.salzburg.com

Voralberger Nachrichten – regionalna, www.vn.vol.at

Die Wiener Zeitung – www.wienerzeitung.at

2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy

Nie wszystkie wolne miejsca pracy są zgłaszane do AMS lub publikowane w prasie. Zaleca się więc kierowanie podań o pracę samodzielnie do pracodawców, tzw. inicjatywne ubieganie się o pracę. Ta forma jest bardzo popularna, a ponieważ nie jest odpowiedzią na konkretną ofertę ale naszą własną ofertą, którą przedkładamy pracodawcy do rozpatrzenia, CV jest naszą wizytówką.

Poniżej linki z adresami firm oraz wykaz branż:

www.herold.at (adresy przedsiębiorstw i firm)

Ofert można też szukać poprzez urząd pracy w Austrii (AMS): https://jobroom.ams.or.at/jobroom/login_as.jsp

Wolnych miejsc pracy można również szukać w zrzeczeniach pracodawców, organizacjach związków zawodowych, organizacjach kobiecych itp.:

<http://www.goldeneseiten.co.at>.

2.2.6. Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty – CV, list motywacyjny i inne)

Dokumenty aplikacyjne powinny być pisane w języku niemieckim, o ile nie jest to specyficzna oferta pracy, w której bardzo istotnym wymogiem wobec kandydata do pracy jest znajomość języka obcego. Wówczas dopuszcza się możliwość używania innego języka niż niemiecki, ale informacja ta będzie wskazana w ofercie pracy. Życiorys i list motywacyjny wysyła się zwykłą pocztą, ale coraz częściej pojawia się opcja przekazania ich pocztą elektroniczną. Jednak najlepszym sposobem dostarczenia dokumentów pozostaje dostarczenie osobiste, dzięki czemu możemy porozmawiać z pracodawcą lub przynajmniej umówić się na taką rozmowę. Dokumenty aplikacyjne przynosi się na spotkanie z pracodawcą, nawet jeśli nigdzie ta informacja nie została wskazana.

Pełna oferta składana przez kandydata do pracy powinna zawierać: list motywacyjny, życiorys (curriculum vitae), załączniki (świadectwa szkolne, świadectwa pracy, zaświadczenia o ukończonych kursach, posiadanych licencjach i uprawnieniach zawodowych) oraz zdjęcie. W niektórych branżach takich jak rolnictwo czy hotelarstwo wykorzystywane są specjalne formularze aplikacyjne, które wypełnia się dodatkowo poza standardowym kompletem dokumentów.

Pomoc w napisaniu CV i listu motywacyjnego można uzyskać w AMS bezpośrednio od doradców lub skorzystać ze wskazówek i wzorów na stronach

<http://www.ams.at> (Bewerbungcoach)

<http://europass.cedefop.europa.eu>

Pisząc list motywacyjny, kierujemy go do konkretnej osoby, podając jej stanowisko w firmie i posiadane przez nią tytuły. Powołujemy się na źródło, z którego dowiedzieliśmy się o wolnym miejscu pracy. Opisujemy nasze dwie lub trzy najmocniejsze strony, argumenty, które mają przekonać pracodawcę, że to właśnie my jesteśmy najlepszym kandydatem ze względu na nasze wykształcenie lub inne kwalifikacje, doświadczenie, motywację, cechy osobowościowe itp. Jeśli chcemy, aby nasz list został zauważony, musimy się postarać, aby miał jak najbardziej osobisty i niestandardowy charakter.

Życiorys powinien być krótki, jasny i przejrzysty oraz zawierać wszystkie istotne informacje. Objętość życiorysu nie powinna przekraczać 2 stron formatu A4, a najlepiej jeśli zmieścimy go na jednej stronie. Informacje dotyczące przebiegu naszego wykształcenia i doświadczenia zawodowego umieszczamy w kolejności chronologicznej. W przypadku, gdy w życiorysie są jakieś „drażliwe punkty” nie powinno się zostawiać pustych miejsc, tylko wpisać, że udzielimy tej odpowiedzi na życzenie.

Większość przedsiębiorstw zaprasza kandydatów, którzy złożyli dokumenty aplikacyjne, na rozmowy kwalifikacyjne telefonicznie lub pisemnie. Przeprowadza się podczas nich, obok osobistej rozmowy, również pisemne lub praktyczne testy sprawdzające poziom inteligencji, umiejętności i predyspozycji zawodowych, cechy temperamentu i osobowości itp. Zdarza się, że wielu kandydatów zaprasza się w tym samym czasie i podczas spotkania grupowego sprawdzane są np. umiejętność pracy w zespole lub zdolności przywódcze.

2.2.7 Staże

Określenie *szkolenia zawodowe i praktyki* odnosi się do praktycznych działań i kursów związanych z konkretnym zawodem czy działalnością, które mają za zadanie przygotować uczestników do wejścia na rynek pracy. System szkolenia zawodowego w Unii Europejskiej odpowiada na potrzeby obywateli i rynku pracy, tak by jak najbardziej ułatwić dostęp do zatrudnienia.

Kształcenie zawodowe i praktyki są ważną częścią polityki Unii Europejskiej, jest to zasadniczy element Strategii Lizbońskiej, której celem jest przekształcenie w najbardziej na świecie konkurencyjne i oparte na wiedzy społeczeństwo.

Unia Europejska proponuje różnorodne instrumenty, programy i inicjatywy w celu promowania i rozwoju systemu szkoleń zawodowych. Są to m.in.:

- program Erasmus + - program Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu na lata 2014-2020. Program ten zastąpił dotychczasowe programy: „Uczenie się przez całe życie” (oraz jego programy sektorowe – Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius i Grundtvig), akcję Jean Monnet, program „Młodzież w działaniu” oraz pięć innych programów (m.in. Erasmus Mundus i Tempus). Realizacja programu zaplanowana jest na siedem lat, czyli do roku 2020. W swoich założeniach oferuje wsparcie finansowe dla instytucji i organizacji działających w obszarze edukacji i szkoleń, młodzieży oraz sportu w Europie. Program ma się przyczyniać do rozwijania umiejętności jego uczestników oraz zwiększania ich szans na zatrudnienie, a także do modernizacji systemów edukacji, szkoleń i wspierania młodzieży. W ramach programu możliwa jest zagraniczna mobilność – wyjazdy w celach edukacyjnych (np. podjęcia studiów, odbycia praktyki, szkoleń lub zaangażowania się w wolontariat) uczniów, studentów, kadry edukacyjnej i pracowników młodzieżowych. Program wspiera także budowę partnerstw pomiędzy uniwersytetami, szkołami wyższymi i średnimi, przedsiębiorstwami i organizacjami non-profit na rzecz wzmocnienia innowacyjności i budowania wiedzy.

Organizacje w Unii Europejskiej promujące szkolenia zawodowe w Europie.

Europejskie Centrum Szkolenia Zawodowego (CEDEFOP) - utworzone w 1975 r. jako wyspecjalizowana agencja UE ds. promowania i rozwoju szkoleń zawodowych i praktyk w Europie. Zajmuje się ona głównie prowadzeniem badań i analiz dot. szkoleń zawodowych i rozpowszechnianiem ich wyników wśród partnerów europejskich (uniwersytetów, instytucji naukowych, instytucji wspierających szkolenia). <http://www.cedefop.europa.eu/EN/Index.aspx>
Europejski Fundusz Szkoleniowy – ustanowiony w 1995, współpracuje z CEDEFOP. Jego zadaniem jest wspieranie krajów partnerskich (spoza UE) w rozwoju i modernizowaniu ich systemów szkoleń zawodowych.

Pomocne w znalezieniu, zorganizowaniu i odbywaniu staży zagranicznych są różnego rodzaju organizacje, skupiające swoją działalność na, uczniach zawodu, osobach uczących się praktycznie zawodu, studentach oraz młodych osobach poszukujących możliwości podniesienia kwalifikacji poprzez naukę.

Ponadto bardzo popularną formą pośrednią jest staż – zatrudnienie w charakterze Au-pair. Młodzi ludzie z innych krajów mają możliwość przebywania w Austrii, mieszkania u austriackiej rodziny, uczenia się kultury, języka a przy okazji opiekowania się dziećmi i wykonywania prostych prac domowych za kieszonkowe. Jednocześnie oprócz świadczenia usług u goszczącej rodziny stażysta-praktykant Au Pair zobowiązany jest do uczęszczania na językowy lub inny doskonalący kurs. Wymagania wobec Au pair to wiek w przedziale 18-28,

doświadczenie w opiece nad dziećmi, entuzjazm w pracy z dziećmi, otwartość na inną kulturę, dyżury wieczorne jako opiekunka 2-3 razy w tygodniu, znajomość języka potwierdzona dyplomami na poziomie min. A 2, przystąpienie do programu poprzez autoryzowaną agencję Au pair, niekaralność oraz w przypadku osób wcześniej korzystających z Au pair –pobyt w Austrii w ciągu ostatnich 5 lat nieprzekraczający 1 roku. Osoby pochodzące z krajów EOG, wobec których zniesiono wszelkie obostrzenia na rynku pracy, nie potrzebują pozwolenia na pobyt.

Więcej informacji na ten temat na stronie AMS:

<https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/content/37/Seite.370101.html>

Ze strony urzędu można pobrać także przykładową umowę: http://www.ams.at/docs/Au-pair-Mustervertrag_08.pdf

2.3. Warunki pracy

Prawo pracy zawiera prawa i obowiązki pracobiorców. Należą do tego m.in. następujące przepisy i uregulowania prawne: dot. pracownika umysłowego, fizycznego, kodeksu pracy, dot. pracowników zatrudnianych, ochrony miejsca pracy, zatrudniania obcokrajowców, wynagrodzeń, równouprawnienia, ochrony macierzyńskiej, urlopu, czasu pracy.

Przepisy prawa pracy zawarte są na stronie Izby Pracowniczej <http://www.arbeiterkammer.at> (Praca i Prawo) oraz związków zawodowych: <http://www.oegb.at>

Będąc pracownikiem jest się automatycznie członkiem Izby Pracowniczej, natomiast aby zostać członkiem związków zawodowych należy się zapisać osobiście. Obie organizacje reprezentują interesy pracobiorców w Austrii.

2.3.1. Rodzaje umów o pracę

Umowę o pracę można zawrzeć: na okres próbny (zazwyczaj 1 miesiąc), na czas określony lub na czas nieokreślony.

Prawo pracy wyróżnia: umowy o pracę (*Arbeitsvertrag* - zawierane między pracownikiem i pracodawcą), umowy między usługodawcą i usługobiorcą (tzw. *Dienstvertrag* - umowa zlecenie) i umowy dla przedstawicieli „wolnych” zawodów tzw. umowę o dzieło - *Werkvertrag*. W Austrii, umowa na czas określony zawarta po raz trzeci, staje się automatycznie umową na czas nieokreślony.

Z umową o pracę mamy do czynienia wtedy, gdy jedna strona zobowiązuje się świadczyć swoją pracę drugiej stronie. Dopuszcza się zawieranie umów o pracę w formie pisemnej, ustnej lub poprzez tzw. logiczne działanie, czyli np. rozpoczęcie wykonywania czynności za wynagrodzeniem. Poprzez zawarcie umowy pracownik nabywa prawa (np. do płatnego urlopu) i obowiązki (praca musi być wykonywana osobiście, podległość służbowa itp.).

Jeśli umowa nie została zawarta w formie ustnej, to w momencie rozpoczęcia pracy pracodawca jest zobowiązany niezwłocznie do wręczenia pracownikowi spisanych na piśmie jego praw i obowiązków, okresu wykonywania pracy, wysokości zapłaty itd. Dokument ten nosi nazwę Dienstzettel (karta pracy). Jest on wolny od opłat i służy jako dowód potwierdzający zawartą wcześniej umowę. W umowie o pracę bądź alternatywnie w dokumencie Dienstzettel zapisane są wszystkie prawa i obowiązki pracobiorcy i pracodawcy. Dokumenty zawierają nazwę pracodawcy i adres, dane osobiste pracobiorcy, datę rozpoczęcia i zakończenia stosunku pracy okres próbny, okres wypowiedzenia, miejsce pracy, wynagrodzenie wraz z prawem do dodatkowego wynagrodzenia, czas pracy, prawo do urlopu oraz jego roczny wymiar, zakres

obowiązków, określenie umowy zbiorowej, która ma zastosowanie. Wyjątkiem są umowy osób zatrudnionych uczących się zawodu – umowa musi być sporządzona w formie pisemnej.

Więcej na stronie Izby Pracowniczej

<http://www.arbeiterkammer.at/beratung/arbeitundrecht/index.html>

Pracownicy z Polski dla własnego bezpieczeństwa, powinni zawsze ubiegać się o sporządzenie pisemnej umowy. W razie jakichkolwiek problemów prawnych, dużo łatwiej będzie dochodzić swoich praw. Dodatkowo należy dopilnować, by tamtejszy pracodawca zarejestrował pracownika w rejonowej kasie chorych (*Gebietskrankenkasse*) Na dowód tego można wymagać od pracodawcy kopii. Jeśli nie jesteśmy pewnie co do treści, warto zwrócić się do tłumacza i zlecić przetłumaczenie dokumentów dotyczących zatrudnienia na język polski.

Zasadniczo każdy pracujący, który posiada umowę o pracę lub tzw. Dienstzettel, czyli dokument ze spisanimi prawami obowiązkami pracodawcy i pracownika jest chroniony prawnie przed zwolnieniem i w wyżej wymienionych dokumentach są także wskazane terminy związane z rozwiązaniem stosunku pracy. W większości przypadków regulowany jest ten temat przez umowy zbiorowe lub umowy związkowe. Wypowiedzenie można otrzymać// złożyć w formie pisemnej lub ustnej. Kwestię wypowiedzenia przez pracodawcę regulują odrębne przepisy dla pracowników umysłowych i odrębne dla osób zatrudnionych.

Rozwiązanie umowy może nastąpić w formie ustnej lub pisemnej, bądź w innej formie tzw. konsekwentnego działania (np. ma to miejsce w przypadku rozpoczęcia pracy / działalności, za którą mamy z góry wyznaczone wynagrodzenie. Wyjątek stanowią umowy dotyczące praktycznej nauki zawodu, które muszą być zawsze zawierane w formie pisemnej.

Umowy bezterminowe można rozwiązać na mocy porozumienia stron (*Einvernehmliche Aufloesung*) na podstawie oświadczenia z zachowaniem okresu wypowiedzenia (*Kuendigung*) a także za wypowiedzeniem natychmiastowym (*vorzeitige Aufloesung*) z powodu naruszenia podstawowych norm i zasad. W przypadku rozwiązania umowy przez pracownika umysłowego okres wypowiedzenia to 1 miesiąc, w przypadku pozostałych osób zatrudnionych to 2 tygodnie. Po otrzymaniu wypowiedzenia pracodawca powinien niezwłocznie zwrócić się do rady zakładowej lub Izby Pracowniczej. W przypadku zwolnienia zatrudnionych – pracowników, urzędników, funkcjonariuszy obowiązują przepisy prawa pracy a w przypadku pracowników, najemników obowiązują zapisy Kodeksu Ogólnego Prawa Obywatelskiego.

Okres wypowiedzenia z winy pracodawcy umów zawieranych na czas określony wynosi 6 tygodni przy zatrudnieniu do 2 lat, 2 miesiące przy zatrudnieniu od 2-5 lat, 3 miesiące przy zatrudnieniu od 5-15 lat, 4 miesiące przy zatrudnieniu od 15-25 lat oraz 5 miesięcy przy zatrudnieniu powyżej 25 lat.

Więcej informacji na ten temat na stronie:

<https://www.arbeiterkammer.at/beratung/arbeitundrecht/beendigung/Arbeitgeber-Kuendigung.html>

Umowy zawierane między usługobiorcą a usługodawcą: zawierają podległość służbową w ograniczonym zakresie, przebieg pracy może być samodzielnie regulowany i zmieniany przez usługodawcę, środki niezbędne do wykonania pracy są w dyspozycji, a zapłata następuje po ustaniu czasu pracy a nie wykonania dzieła.

Wobec wolnych usługodawców prawo pracy ma bardzo ograniczone zastosowanie, obowiązuje natomiast Kodeks Ogólnego Prawa Obywatelskiego. Bez wcześniejszego stosownego zapisu w umowie pomiędzy usługodawcą a zlecającym usługodawca nie korzysta np. z prawa otrzymywania wynagrodzenia zgodnie z umową zbiorową, z prawa do urlopu, premii, odprawy

oraz ochronnego okresu w sytuacji rozwiązywania umowy. Więcej na: <http://www.arbeiterkammer.at/beratung/arbeitundrecht/index.html>

W przypadku umów o dzieło, przedmiotem, których zasadniczo jest wykonanie pewnego dzieła za wynagrodzeniem, zastosowanie mają zapisy Kodeksu Ogólnego Prawa Obywatelskiego. Przedstawiciele „wolnych” zawodów mogą działać w branżach, dla których nie są wymagane specjalne licencje i zezwolenia (np. autorzy, tłumacze, eksperci). Umowy przez nich zawierane nie określają podległości służbowej, praca nie musi być wykonywana osobiście, wykonawca może korzystać z biura i środków pracy zlecającego usługę. Zakończenie pracy, czyli wykonanie dzieła oznacza koniec umowy.

2.3.2. Czas pracy

Normalny czas pracy zgodnie z prawem wynosi 8 godzin dziennie (czas pracy liczony w sekwencji 24 godzinnej) i 40 godzin tygodniowo (czas pracy liczony w sekwencji od poniedziałku do niedzieli).

Umowy zbiorowe obowiązujące w wielu branżach spowodowały jeszcze skrócenie tygodnia pracy (do 38,5 godziny) oraz zapewniły rekompensatę za pracę w nadgodzinach w postaci pieniężnej w wysokości co najmniej 50 % lub niepieniężnej w postaci wolnego dnia. Gdy praca jest dłuższa niż 6 godzin dziennie, powinna być przerwana przynajmniej na pół godziny. Półgodzinna przerwa może być dzielona na dwie lub trzy sekwencje. Przerwa ta nie jest płatna i nie jest wliczana do czasu pracy. Po zakończeniu dziennego czasu pracy pracownik ma prawo do 11 godzinnego odpoczynku. W hotelarstwie i gastronomii czas ten został skrócony do 8 godzinnego odpoczynku.

Od 1 września 2018 r. weszły przepisy, które dopuszczają maksymalny czas pracy (wliczając nadgodziny) do 12 godzin dziennie, 60 godzin tygodniowo. Praca w takim systemie możliwa jest do 24 tygodni w roku.

Prawo dopuszcza inne formy czasu pracy takie jak: zatrudnianie w niepełnym wymiarze czasu pracy, zatrudnianie częściowe, zmiany, elastyczny czas pracy itp.

Prawo nie wyklucza także pracy w nadgodzinach. Za każdą przepracowaną nadgodzinę przysługuje pracownikowi prawo od 25% do 50 % wynagrodzenia lub 100% gdy praca odbywa się w weekendy, ale nie zawsze jest taka możliwość. Zgoda na to musi być przewidziana w umowach zbiorowych. Generalna zasada brzmi, że wynagrodzenie za nadgodziny jest wypłacane, bądź przysługuje za nie dzień wolny. W zależności od branży, tygodniowy czas pracy może zostać skrócony do 38,5 godzin tygodniowo z zastrzeżeniem, że powyżej 40 lub 38,5 godzin pracodawca jest zobligowany do wypłacenia należności za nadgodziny.

Cztery niedziele i święta w ciągu roku pracodawca może zarządzić jako robocze. Odbywa się to za zgodą rady zakładowej lub indywidualnie z pracownikami.

2.3.3. Urlop wypoczynkowy

Pracownik zatrudniony w ramach umowy ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 5 tygodni w roku, czyli 25 dni pracujących (przy 5 dniowym tygodniu pracy) lub 30 dni roboczych licząc z sobotami (przy 6 dniowym tygodniu pracy). Taki wymiar urlopu obowiązuje także osoby zatrudnione w niepełnym wymiarze czasu pracy. Wymiar urlopu jest większy dla osób pracujących powyżej 25 lat i wynosi 6 tygodni tj. odpowiednio 30 i 36 dni.

Staż pracy zaczyna się wraz z rozpoczęciem pracy.

Dodatkowo do wynagrodzenia pracownicy otrzymują dodatek urlopowy tzw. trzynastą płacę oraz tzw. 14 płacę z okazji Świąt Bożego Narodzenia w wysokości miesięcznego

wynagrodzenia. Te dodatkowe świadczenia są niżej opodatkowane. Należy jednak pamiętać, iż nie istnieje żadne roszczenie prawne do otrzymywania 13. i 14. pensji. Prawo do takiej wypłaty istnieje wyłącznie, gdy takie ustalenia zostały zapisane w umowie zbiorowej w poszczególnych branżach (Kollektivvertrag) lub w umowie o pracę.

Nie ma możliwości zapłaty pracownikowi za niewykorzystany urlop. Wniosek o urlop wypoczynkowy przepada po upływie dwóch lat od zakończenia roku, w którym pracownik miał prawo do wypoczynku.

Częściowego prawa do urlopu nabywa się w pierwszych 6 miesiącach pierwszego roku pracy. Jest on liczony proporcjonalnie do przepracowanego czasu. Po 2 tygodniach pracownik uzyskuje prawo do 1 dnia urlopu, po miesiącu do 2 dni a po przepracowaniu 2,5 miesięcznego okresu może skorzystać już z tygodniowego urlopu. W momencie rozpoczęcia 7 miesiąca pracy ma prawo wykorzystać cały przysługujący urlop. W drugim roku pracy, prawa do pełnych 5 tygodni urlopu nabywa się w pierwszym dniu nowego roku kalendarzowego. Termin i długość urlopu jest ustalana w porozumieniu pracownika z pracodawcą. Oznacza to, że urlop nie może być udzielony pracownikowi bez zgody pracodawcy.

Jeśli podczas trwania urlopu zachorujemy i nasza niezdolność do pracy trwa dłużej niż 3 dni, urlop zostaje przerwany, pod warunkiem niezwłocznego zgłoszenia tego faktu pracodawcy.

Podczas urlopu pracownik otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze oraz premie, diety i zwrot przysługujących co miesiąc wydatków w średniej należnej wysokości.

Jeżeli stosunek pracy trwa nieprzerwanie trzy lata, w uzgodnieniu z pracodawcą pracownik może się ubiegać o urlop szkoleniowy (*Bildungskarenz*). W okresie tego urlopu, który może wynosić od 3 miesięcy do roku, pracownik nie otrzymuje wynagrodzenia z zakładu pracy, lecz świadczenie szkoleniowe od urzędu pracy (*Weiterbildungsgeld*).

<http://www.arbeiterkammer.at/beratung/arbeitsrecht/Urlaub/index.html>

Urlop macierzyński nad dziećmi do 2 roku życia

Pracodawca, który został poinformowany o ciąży swojej pracownicy ma obowiązek zastosować się do przepisów bezpieczeństwa, zgodnych z ustawą o ochronie macierzyństwa (*Mutterschutzgesetz-MSchG*). Jednym z takich przepisów jest zakaz wykonywania pracy na 8 tygodni przed planowanym porodem. W tym czasie przyszła mama otrzymuje tzw. *Wochengeld*. To wynagrodzenie otrzymuje się 8 tygodni przed porodem i 8 tygodni po porodzie. W przypadkach ciąży mnogiej, przedwczesnego porodu lub porodu cesarskiego, płaca jest wydłużana do 12 tygodni po porodzie. Wniosek o *Wochengeld* składa się w swojej ubezpieczalni i jest wypłacany w wysokości średniej pensji z ostatnich 13 tygodni pracy. Urlop macierzyński i wychowawczy do drugiego roku życia dziecka w Austrii przysługuje zarówno matkom jak i ojcom narodzonych lub adoptowanych dzieci. Jest on regulowany przepisami ustawy o ochronie matek oraz ustawie o podejmowaniu urlopu macierzyńskiego nad dziećmi przez ojców. Wymiar takiego urlopu nie może przekraczać 16 tygodni na dziecko do drugiego roku życia. Rodzice mogą podejmować urlop nad dziećmi przemiennie, ale tylko z podwójną zmianą (czyli maksymalnie 3 części urlopu, minimalny czas trwania jednej części 2 miesiące). W trakcie trwania urlopu macierzyńskiego rodzice są chronieni przed zwolnieniem z pracy i wypowiedzeniem stosunku pracy. Należy jednak pamiętać, że wniosek o taki urlop musi być złożony najpóźniej w dniu narodzin dziecka.

Rodzice mogą również korzystać z urlopu wychowawczego w wymiarze trzech lat do osiągnięcia przez dziecko 4 lat.

Szczegółowych informacji można zasięgnąć na stronie: <http://www.bmfj.gv.at> Cały serwis poświęcony jest kwestiom przyszłego macierzyńska, urlopom wychowawczym jak i rozwiązaniom prawnym pracowników mających część rodziny poza granicami Austrii.

2.3.4. Wynagrodzenie za pracę

Każdy zatrudniony otrzymuje za swoją pracę wynagrodzenie, którego wysokość jest określona w umowie o pracę. Pod pojęciem wynagrodzenia rozumie się wszystkie środki, które pracownik otrzymuje od pracodawcy.

Wysokość wynagrodzenia jest uzależniona od wielu czynników: zapisów prawnych, umów i układów zbiorowych (m.in. ze związkami zawodowymi), regulaminów wewnątrzzakładowych, oraz uwarunkowań indywidualnych takich jak: wiek, kwalifikacje pracownika, czas pracy, stanowisko w firmie itd.

W Austrii nie ma ustawowo określonej płacy minimalnej. Funkcję ochrony płacowej pracownika spełniają branżowe i zakładowe układy zbiorowe pracy (Kollektivvertrag), których jest około 400. Umowy te określają minimalne wynagrodzenie godzinowe brutto dla danego stanowiska w danej branży lub nawet w danym zakładzie. W ramach zbiorowego układu pomiędzy Austriacką Izbą Gospodarczą a Austriackim Zrzeszeniem Związków Zawodowych wprowadzono od 01.09.2009 roku płacę minimalną w wysokości 1000 EUR brutto. Regulacja ta dotyczy jednak jedynie pracowników i pracodawców zrzeszonych w ww. instytucjach.

W Austrii mamy do czynienia z tzw. umowami zbiorowymi które regulują płacę minimalną bądź widełki płacowe. Zaszeregowanie w odpowiedniej tabeli płacowej widoczne jest także w przypadku zawodów, branż objętych tą regulacją, na fiszce płacowej. Najczęściej raz w roku dochodzi do podwyższenia płacy. Rozpoczynając pracę każdy pracownik powinien otrzymać od swojego pracodawcy tzw. „Dienszettel” (kartę pracy), z której można wyczytać która umowa zbiorowa, dla jakiej grupy zawodowej ma zastosowanie.

Od 1 stycznia 2017 roku w Austrii obowiązują nowe przepisy w sprawie płacy minimalnej dla branży transportowej (również delegowanych na terytorium Austrii), która wynosi od 8,72 do 10,78 euro. Pracodawcy, którzy delegują pracowników do pracy w Austrii mają obowiązek przekazać im ponadto szereg dokumentów. Za nieprzestrzeganie przepisów, pracodawcom grożą kary nawet do 50 tys. euro. Każdy kierowca, przekraczający granicę austriacką, musi posiadać komplet dokumentów, w tym dokumentację płacową, potwierdzającą otrzymywanie przez kierowcę minimalnej kwoty, wynoszącej od 8.72 € do 10,78 €, zgodnie z postanowieniami układu zbiorowego pracy w branży transportowej.

Więcej informacji: https://www.wko.at/branchen/sbg/transport-verkehr/gueterbefoerderungsgewerbe/Lohntafel_Gueterbefoerderung-2018.pdf

Poza normalnym zarobkiem austriaccy pracownicy otrzymują dopłatę urlopową (tzw. 13-tą płacę) i dodatek świąteczny z okazji Świąt Bożego Narodzenia (tzw. 14-tą płacę) w wysokości miesięcznej płacy (po opodatkowaniu). Należą one do wypłat bonusowych i są niżej opodatkowane. O tym czy istnieje roszczenie do wypłat bonusowych decydują uregulowania zawarte w umowie zbiorowej.

Pracownicy wraz z miesięcznym wynagrodzeniem otrzymują miesięczne rozliczenie, tzw. fiszkę płac. Dostarczenie jej jest obowiązkiem pracodawcy a jeśli tego obowiązku nie realizuje, pracownik musi zgłosić się do Zakładowego Urzędu Finansowego.

Miesięczna fiszka płac musi zawierać następujące informacje:

- dochody brutto,
- podstawę składki na ubezpieczenie społeczne,
- obowiązkowe składki na ubezpieczenie społeczne,
- podstawę obliczenia podatku dochodowego,
- wysokość podatku dochodowego.

Ponadto pracodawca ma obowiązek dostarczyć do końca stycznia (bądź drogą elektroniczną do lutego) następnego roku do urzędu finansowego lub odpowiedniej instytucji ubezpieczenia społecznego, roczne rozliczenie finansowe (L16).

Wynagrodzenia ulegają rewaloryzacji (zazwyczaj corocznie) chyba, że nie obowiązuje nas umowa zbiorowa lub nasz zarobek przekracza wskazane w umowie zbiorowej wartości wówczas nie możemy liczyć na coroczny wzrost pensji.

Przeciętne wynagrodzenie brutto wynosi średnio ok. 30 000 euro rocznie, mężczyźni zarabiają średnio 36 470 euro, a kobiety – 24 542 euro. Najwyższe wynagrodzenia są w Wiedniu, natomiast najniższe odnotowuje się w Tyrolu. Dane na temat wynagrodzeń w poszczególnych zawodach w Austrii można znaleźć na stronie: www.payscale.com/research Kalkulator do wyliczania wynagrodzenia netto z kwoty brutto (BRUTTO-NETTO Rechner) można znaleźć na stronach <http://bruttonetto.arbeiterkammer.at/>, <http://www.guschi.at/kollektiv.htm>

2.3.5. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu
<http://www.arbeiterkammer.com> - oficjalna strona Ministerstwa Pracy dotycząca regionu Górnej Austrii, zawierająca różne informacje dotyczące pracy, staży oraz życia w regionie
<http://www.oegb.or.at> - strona Austriackiej Unii Handlu

2.4. Podatki

2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Od 01.01.2016 r. weszła w życie nowa reforma podatkowa 2015/2016 w miejsce trzech stawek podatku wprowadzono siedem stawek. Obecnie obowiązują następujące stawki PIT:

Roczny dochód	Stawka podatku
Od 0 do 11.000 Euro	Kwota wolna
11.000 – 18.000 Euro	25%
18.000 – 31.000 Euro	35%
31.000 – 60.000 Euro	42%
60.000 – 90.000 Euro	48%
90.000 – 1 mln Euro	50%
Ponad 1 mln Euro	55%

Kwota przychodów do 11.000 euro jest wolna od podatku.

Obowiązująca stawka 55%, dotycząca dochodów przewyższających w skali roku kwotę EUR 1 mln, jest ograniczona czasowo. Stawka ta obowiązywać ma w latach 2016-2020.

Najważniejsze zmiany wynikające z reformy podatkowej:

- najniższa stawka podatkowa wynosi 25 % (wcześniej 36,5%)
- istnieje 6 progów podatkowych (wcześniej 3)
- limit stawki 50% wynosi 90 000 Euro (poprzednio 60 000)
- najwyższa stawka podatku wynosi 55 % dla dochodu powyżej 1 mln Euro rocznie

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy*

- osoby otrzymujące dochody poniżej 11 000 euro zostaną zwolnione z rocznego podatku ujemnego w wysokości do 400 EUR (wcześniej maksymalnie 110 EUR).
- po raz pierwszy emeryci otrzymują ujemny podatek w wysokości 110 euro rocznie.
- zasiłek na dziecko wzrasta do 440 euro rocznie (poprzednio 220 euro).

Z fiskusem należy rozliczyć się do kwietnia następnego roku, składając oświadczenie podatkowe na druku E1. Można tego dokonać także drogą elektroniczną, wówczas termin rozliczenia to 30 czerwca. W przypadku przekroczenia sumy przychodów 30.000 euro następuje obowiązek rozliczania przez internet.

Od podatku można odliczać różnego rodzaju ulgi np. z tytułu bycia samotnie wychowującym rodzicem lub z tytułu przynależności do Kościoła, przekazania darowizny na instytucje pomocy publicznej, zawierania prywatnego ubezpieczenia, remontu mieszkania i inne. Jeżeli cokwartalne przedpłaty były za niskie musimy dopłacić brakującą kwotę, jeżeli za wysokie otrzymujemy nadpłaconą różnicę do 30 września.

Osoby prowadzące działalność gospodarczą mogą skorzystać z ulg podatkowych. W związku z tymi zmianami suma 13% zysków jest wolna od podatku.

Szczegółowe informacje pod poszczególnymi zakładkami tematycznymi są zawarte na stronie Federalnego Ministerstwa Finansów:

http://www.bmf.gv.at/Steuern/TippsfrUnternehmeru_7722/Einkommensteuer/Einkommensteuer.htm

Wobec osób zamieszkujących poza granicami ale podejmujących pracę w Austrii, tzw. pracowników przygranicznych stosowane są szczególne uregulowania eliminujące wystąpienie podwójnego opodatkowania.

Szczegółowe informacje znaleźć można w poniższym materiale

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/double-taxation/index_pl.htm

W imieniu osób zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę, podatek od uzyskanych dochodów odprowadzany jest do Urzędu Finansowego bezpośrednio przez pracodawcę.

W przypadku osób osiągających dodatkowe dochody istnieje obowiązek samodzielnego zgłaszania się do Urzędu Finansowego w celu złożenia deklaracji podatkowej. Zaliczkę (tzw. Lohnsteuer) na poczet podatku dochodowego od pracujących uiszcza się do 15 dnia każdego miesiąca. Do dochodu pracownika zalicza się niektóre świadczenia rzeczowe (Sachbezüge) jak np. samochód i mieszkanie służbowe, bezpłatny garaż czy tzw. wyjazdy motywacyjne.

Jeśli osoba osiągała inne dochody, np. z tytułu wykonywania umów o dzieło lub z tytułu najmu i w sumie otrzymała gratyfikację wyższą niż 730 Euro rocznie, wówczas do dnia 30.04 ewentualnie rozliczając się on-line do dnia 30.06 roku następnego zobowiązana jest do złożenia dodatkowej deklaracji podatkowej.

W celu złożenia deklaracji podatkowej należy wystąpić do Urzędu Finansowego o nadanie numeru podatkowego. Z obowiązku tego zwolnione są osoby, których dochód dodatkowy nie przekroczył w ciągu roku 730 euro.

Podatkowi CIT podlegają osoby prawne, tj. spółki kapitałowe (Gesellschaft mit beschränkter Haftung – GmbH oraz Aktiengesellschaft – AG), stowarzyszenia i spółdzielnie. Podmioty te nie płacą oczywiście podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT).

Podatkowi CIT podlega dochód osiągnięty w roku obrotowym przez ww. podmioty; jest on przypisany do źródła dochodu z działalności gospodarczej (Einkünfte aus Gewerbebetrieb).

W odróżnieniu od podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), podatek CIT w Austrii jest podatkiem liniowym i wynosi 25%.

Spółki kapitałowe podlegające nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Austrii są zobowiązane do zapłaty minimalnego podatku CIT, tj. 5% z 1/4 minimalnego ustawowego kapitału założycielskiego. Przy czym w przypadku nowo zarejestrowanych spółek GmbH minimalny podatek CIT jest zredukowany.

W przypadku podjęcia odpowiedniej uchwały o wypłacie dywidendy przez spółkę kapitałową, dokonana wypłata na rzecz wspólników (osób fizycznych) jest opodatkowana.

Od 01.01.2016 r. stawka tego podatku od wypłacanej dywidendy została podniesiona z 25% na 27,5%. Wspólnicy mogą jednak skorzystać z możliwości opodatkowania w ten sposób osiągniętego dochodu według skali progresywnej dla podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT). Stawka podatku CIT pozostaje bez zmian na poziomie 25%.

Inne dochody kapitałowe np. odsetki od depozytów, dochody z akcji i papierów wartościowych podlegają opodatkowaniu podobnie jak dywidendy wypłacane wspólnikom.

Ta forma opodatkowania nazywana jest podatkiem kapitałowym (*Kapitalertragssteuer*) i jest specjalną formą podatku dochodowego.

W Austrii dochody uzyskane z działalności w rolnictwie i leśnictwie podlegają opodatkowaniu zgodnie z ustawą o podatku dochodowym.

2.4.2. Podatek VAT

Stawka podstawowa podatku obrotowego od towarów i usług (Mehrwertsteuer) – czyli polskiego VAT, wynosi 20%, a stawka obniżona – wynosi kolejno 10%, i 13%. Płacony jest miesięcznie lub kwartalnie, jeśli obroty nie przekraczają 30 tys. Euro rocznie.

Obniżony 10 % VAT obowiązuje na podstawowe produkty spożywcze, książki, lekarstwa, transport osób, prasa, bilety na imprezy kulturalne i rozrywkowe, usługi noclegowe.

Podatki akcyzowe (Verbrauchersteuer) zharmonizowane w ramach UE:

- akcyza na alkohol (Alkoholsteuer) w wysokości 1200 euro od 100 l czystego alkoholu,
- akcyza na papierosy (Tabaksteuer) wynosząca 56% ceny sprzedaży detalicznej dla tabaki i 39% ceny sprzedaży detalicznej dla papierosów,
- akcyza paliwowa (Mineralölsteuer) naliczana w określonej wysokości zależnie od rodzaju paliwa (np. 0,48 centów w 1 litrze benzyny czy 0,39 euro w 1 litrze oleju napędowego).

Podatki akcyzowe niezharmonizowane:

- akcyza na piwo (Biersteuer) – niezależna jest od zawartości alkoholu, a jedynie od % ekstraktu tj. 2 euro/100l/stopień Plato,
- akcyza od zużycia energii (Energieabgabe),
- rodzaj tzw. podatku ekologicznego pobieranego od zużycia energii elektrycznej w wysokości 0,015 euro od 1 kWh, gazu ziemnego – 0,066 euro od 1 m³ oraz wprowadzona od 1.01.04 akcyza od węgla spalanego w celach grzewczych – 0,05 euro od każdego kilograma węgla,
- akcyza samochodowa (Normverbrauchsabgabe) – opodatkowaniu podlega sprzedaż i leasing nowych samochodów osobowych i motocykli, wysokość podatku jest wysokość emisji CO₂ przez pojazd; podstawą opodatkowania jest wartość samochodu (netto); stawka akcyzy wynosi 2% pomnożona przez średnie zużycie paliwa danego typu samochodu, ale nie więcej niż 16%.

2.4.3. Inne podatki i opłaty lokalne

Austriacki system podatkowy to ponad 60 różnego rodzaju obowiązkowych świadczeń (Abgabe), dzielących się na podatki (Steuern), opłaty (Gebühren) i obowiązkowe składki lub wkłady własne (Beiträge).

Podatki federalne:

- podatek dochodowy od osób prawnych (Körperschaftssteuer) – stopa podatkowa wynosi obecnie 25%,
- podatek od spadków i darowizn (Erbschafts- und Schenkungssteuer),
- podatek od nabycia nieruchomości (Grunderwerbsteuer),
- podatek od środków transportowych (Kraftfahrzeugsteuer) – obejmuje tylko pojazdy ciężarowe powyżej 3,5 tony,
- podatek od reklamy (Werbeabgabe) – wysokość podatku wynosi 5% wartości świadczenia reklamowego,
- podatek ubezpieczeniowy (Versicherungssteuer) – podstawą opodatkowania jest składka ubezpieczeniowa. Stawka zależna jest natomiast od rodzaju ubezpieczenia i wynosi np. 1% w przypadku ubezpieczenia zdrowotnego, a już 11% w przypadku ubezpieczenia na życie
- podatek pracodawcy (Dienstgeberbeitrag) – pracodawca płaci 4,5% sumy wynagrodzeń brutto wypłacanych pracownikom na rzecz Federalnego Funduszu Świadczeń Rodzinnych,
- ustawowe dla przedsiębiorców składki izbowe (Kammerumlage),
- opłaty od czynności cywilnoprawnych (Rechtsgeschäftsgebühren) – np. opłaty od umów najmu i dzierżawy, opłaty od umowy pożyczki, od umów kredytowych.
- obowiązkowa opłata na promocję austriackich produktów rolnych,
- opłata za bezpieczeństwo w pasażerskich przewozach lotniczych (Sicherheitsabgabe) – jest wliczana do opłaty lotniskowej i wynosi 4,324 euro od pasażera.

Podatki landowe-krajowe:

- podatek przeciwpożarowy (Feuerschutzsteuer),
- podatek łowiecki (Jagdsteuer),
- podatek rybacki (Fischereiabgabe).

Podatki gminne:

- podatek komunalny (Kommunalsteuer) – wynosi 3% sumy wynagrodzeń brutto; specyficznym podatkiem gminnym w Wiedniu jest dodatkowa opłata pracodawcy w wysokości 0,72 euro tygodniowo od każdego zatrudnionego i przeznaczona na rozbudowę metra, podatek od nieruchomości (Grundsteuer),
- podatek od wartości gruntów niezabudowanych (Bodenwertabgabe) – specyficzna odmiana podatku od nieruchomości. Podatek ten nie obejmuje gruntów rolnych i leśnych.

Inne podatki i opłaty:

- podatek od posiadania psów (Hundeabgabe): w Wiedniu wynosi on np. 72,00 euro od pierwszego i 105,00 euro od każdego następnego psa,
- podatek od użytkowania terenu publicznego (Gebrauchsabgabe),
- opłata miejscowa (Fremdenverkehersabgabe) – pobierana jest od noclegów turystów, najczęściej w wysokości 1 euro dziennie,
- opłata od zabaw (Lustbarkeitsabgabe) – wynosi 20% ceny biletu,

- opłata od imprez rozrywkowych (Vergnügungssteuern) – wynosi 10% ceny biletu, od 1.01.2017 podatek ten zostaje zniesiony w Wiedniu,
- opłata krajobrazowa (Landschaftsabgabe) – pobierana jest kwotowo od każdej tony wydobytego na terenie gminy żwiru, piasku czy kamienia,
- opłata sportowa (Sportförderungsbeitrag) – najczęściej wynosi 10% ceny biletu,
- podatek kościelny (Kirchenbeitrag) – wynosi 1,1% dochodu podlegającego opodatkowaniu, z możliwością odliczenia 400 euro od podatku.

2.4.4. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

<http://www.bmf.gv.at> - strona austriackiego Ministerstwa Finansów, można na niej znaleźć m.in. informacje o stawkach podatkowych w Austrii.

<http://www.help.gv.at> - internetowy serwis pomocy dla zagranicznych obywateli mieszkających w Austrii, zawiera wyszukiwarke tematów dotyczących życia i pracy w kraju.

<http://www.arbeiterkammer.at/> - portal internetowy Izby Pracowniczej.

2.5. Zabezpieczenie społeczne

W Austrii każdy pracownik legalnie zatrudniony podlega powszechnemu ubezpieczeniu społecznemu. W celu uzyskania prawa do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych należy okazać kartę meldunkową pracodawcy, który zgłasza ją w lokalnej kasie chorych. Osoby, które prowadzą własną działalność gospodarczą, powinny zgłosić się do ubezpieczenia w rzemieślniczej kasie chorych.

Składki za ubezpieczenie społeczne odprowadza zarówno pracownik jak i pracodawca.

W momencie zgłoszenia do ubezpieczenia każdy ubezpieczony i zgłoszeni przez niego członkowie rodziny otrzymują numer ubezpieczenia. Wysokość składek na ubezpieczenie od wypadku przy pracy, chorobowe, zdrowotne, emerytalno – rentowe oraz od utraty pracy uzależnione jest od wysokości płacy pracownika.

W Austrii pracobiorcy oraz osoby świadczące usługi, których dochód przekracza miesięczne minimum 438,05 EUR brutto partycypują we wszystkich składowych ubezpieczenia społecznego. Samozatrudnieni i przedsiębiorcy są zobowiązani sami odprowadzać składki na ubezpieczenie społeczne.

Ubezpieczenie zdrowotne

W Austrii istnieje kilka instytucji ubezpieczenia zdrowotnego, które są podporządkowane głównej federacji austriackich ubezpieczycieli społecznych. Który ubezpieczyciel zdrowotny jest za daną osobę odpowiedzialny, zależy z jednej strony od miejsca zamieszkania, z drugiej strony - miejsca aktywności zawodowej. Nie ma wolnego wyboru ubezpieczyciela zdrowotnego – jest on z góry przypisany.

Członkowie rodziny mogą być współubezpieczeni, jeśli są mieszkańcami Austrii. Dzieci są ubezpieczone do 18 roku życia. Dzieci, które odbywają naukę lub kształcą się zawodowo lub studiują, w pewnych okolicznościach, mogą być współubezpieczone do wieku 25 lat bezpłatnie.

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy*

Pozostałe świadczenia z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego obejmują: leczenie stomatologiczne, rehabilitację, opiekę domową, pomoc medyczną, świadczenia zdrowotne, badania lekarskie w ramach karty ciąży.

W przypadku dłuższej choroby pracownik otrzyma zasiłek chorobowy od odpowiedzialnego zakładu ubezpieczeń zdrowotnych. Wysokość zasiłku chorobowego zależy od wysokości wynagrodzenia brutto oraz od długości niezdolności do pracy. Zasiłek chorobowy wypłacany jest zawsze przez 26 tygodni, ale może zostać przedłużony do 78 tygodni, w zależności od ubezpieczenia zdrowotnego. Wolni pracownicy mają również prawo do zasiłku chorobowego. Zasiłek chorobowy jest wypłacany już od czwartego dnia niezdolności do pracy.

Leki na receptę są wymieniane przez apteki na opłatę za receptę w wysokości 6,00 € (2018). Pacjenci mogą wydać maksymalnie dwa procent swojego rocznego dochodu netto na leki. Jeśli koszt leczenia przekroczy tę kwotę, pacjent automatycznie otrzyma zwolnienie z opłaty za receptę. Osoby o niskich dochodach mogą być zwolnione z opłaty recepcyjnej na żądanie.

Osoby prowadzące działalność na własny rachunek są zarejestrowane przez pracodawcę w odpowiedzialnym zakładzie ubezpieczeń zdrowotnych Krankenkasse/ Sozialversicherungsanstalt), osoby prowadzące działalność na własny rachunek (nowe osoby prowadzące działalność na własny rachunek, kontrahenci posiadający zezwolenie handlowe itp.) muszą zgłosić się do odpowiedzialnego ubezpieczenia społecznego instytucji ubezpieczeń gospodarczych.

E-karta

Dokument ten jest podstawą elektronicznego systemu austriackich zakładów ubezpieczeń społecznych. Zastępuje ona papierowe druki i stanowi między innymi dowód odbytych zabiegów. Każda ubezpieczona osoba i jej krewni uprawnieni do korzyści z prawnego systemu ubezpieczeń zdrowotnych, otrzymają taką kartę. Pracodawcy są zobowiązani do pobierania opłat za usługi za e-karty swoich pracowników za rok kalendarzowy. W listopadzie 2017 r. nalicza się opłatę za e-kartę na rok 2018, jest to kwota 11,70 EUR.

W Austrii obowiązują następujące stopy procentowe składek przy zatrudnianiu pracowników:

- ubezpieczenie chorobowe 7,65% (płaci zarówno pracobiorca jak i pracodawca),
- ubezpieczenie emerytalno-rentowe 22,80% (płaci zarówno pracobiorca jak i pracodawca),
- ubezpieczenia NW 1,3%, (udział pracodawcy),
- ubezpieczenia od bezrobocia 6,00% , (każda ze stron),
- przynależność do Izby Pracowniczej 0,50% (płaci pracobiorca),
- składka na ochronę roszczeń pracowniczych w razie upadłości pracodawcy – 0,35% (płaci pracodawca),
- rekompensata z tytułu niekorzystnych warunków pogodowych w sektorze budownictwa – 1,40 % (każda ze stron),
- składka na emeryturę pracowniczą – 1,53% (płaci pracodawca),
- składka na fundusz społeczno-edukacyjny – 0,80% (płaci pracodawca),

Udział procentowy uzależniony jest od formy zatrudnienia: robotnik, pracownik, urzędnik, samozatrudniony.

Kasy odpowiedzialne są również za wypłacanie dodatków wychowawczych.

Więcej w tabeli danych na rok 2018 na stronach:

- <http://www.sozialversicherung.at>
- <http://sozialinfo.wien.gv.at/content/pl/10/Homepage.do>
- <http://www.hauptverband.at/cdscontent/load?contentid=10008.636063&version=1481788814>

2.5.1. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych – beneficjenci i warunki uzyskania

Pracownicy zobowiązani są do odprowadzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne, emerytalno-rentowe, od utraty pracy. Wysokość składek uzależniona jest od wynagrodzenia. Zazwyczaj połowę składek opłaca pracownik, a połowę pracodawca. Na pracodawcy spoczywa jednak obowiązek odprowadzania składek i pracodawca odlicza ich część od wynagrodzenia pracownika.

Pracownicy nie odprowadzają składek na ubezpieczenie wypadkowe, w całości jest ono opłacane przez pracodawcę, świadczenia rodzinne opłacane są ze składek pracodawcy i z podatków, a świadczenia z tytułu opieki długoterminowej w całości finansowane jest z podatków. Osoby prowadzące działalność gospodarczą mają obowiązek samodzielnie odprowadzać składki na ubezpieczenia.

Ubezpieczenie społeczne gwarantuje pracownikowi m.in.: zasiłek chorobowy, opiekę medyczną, hospitalizację, rekompensatę w przypadku wypadku przy pracy.

Osoby, które mieszkają w Austrii i nie pracują, mogą wykupić dobrowolnie ubezpieczenie, ale uprawnione są do świadczeń medycznych dopiero po sześciu miesiącach od opłacania dobrowolnych składek.

Szczegółowe informacje, również w j. polskim można znaleźć na stronie internetowej:

<http://sozialinfo.wien.gv.at/content/pl/10/Homepage.do>

2.5.1.1. Emerytura

Od 01.01.2017 r. wszystkie emerytury zostały zwiększone o 0,8%.

W każdym kraju, w którym jesteśmy ubezpieczeni, możemy uzyskiwać świadczenia emerytalne i rentowe tak długo, jak przewiduje obowiązujące w danym kraju prawo. Istnieje np. możliwość pobierania trzech różnych świadczeń przez osobę, która była zatrudniona w trzech różnych krajach unijnych, niezależnie od miejsca zamieszkania.

Świadczenia specjalne np. dodatki do emerytur są wypłacane tylko w przypadku, gdy osoba je pobierająca mieszka na terytorium Austrii. W momencie opuszczenia terytorium Austrii traci się prawo do tych dodatków.

Zgodnie z regulacjami unijnymi można sumować okresy zatrudnienia w dwóch lub więcej krajach EOG w celu nabycia prawa do emerytury. Formalności z tym związane należy załatwiać w instytucji właściwej w swoim kraju ojczystym.

Nabycie prawa do emerytury jest uwarunkowane osiągnięciem odpowiedniego wieku oraz okresów ubezpieczenia dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1955 roku:

- dla kobiet – 60 lat,
- dla mężczyzn – 65 lat.

Począwszy od 2024 do 2033 planuje się stopniowo zrównać wiek emerytalny kobiet i mężczyzn do 65 lat.

Wymagane okresy ubezpieczenia:

- 180 udokumentowanych miesięcy składkowych (15 lat) obowiązkowego lub dobrowolnego ubezpieczenia **lub**
- 300 miesięcy ubezpieczenia (25 lat, tu wliczają się okresy, kiedy był wypłacany np. zasiłek dla bezrobotnych lub zasiłek doraźny) **lub**
- 180 miesięcy ubezpieczenia (15 lat) w ostatnich 360 miesiącach kalendarzowych (30 lat).

Dla obywateli EOG/UE obowiązuje przepis przyznający prawo do austriackiej emerytury po przepracowaniu ponad roku w Austrii w ramach umowy, w wyniku której odprowadzane były składki na ubezpieczenie rentowo-emerytalne. Okresy zatrudnienia poniżej roku będą zliczone i włączone w okresy składkowe zaliczone w innym kraju (np. kraju pochodzenia).

Świadczenie emerytalne (każda jego część) jest wypłacane w kraju zamieszkania osoby je pobierającej.

Jedną ze szczególnych form wypłaty świadczeń emerytalnych jest tzw. „emerytura poślizgowa” (jeśli pracownik zatrudniony na pełnym etacie przechodzi na zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy i w związku z tym nabywa prawo to emerytury w wysokości 50 – 60% świadczenia, które przysługiwałoby mu w przypadku całkowitej rezygnacji z pracy).

Coraz większego znaczenia nabierają ubezpieczenia płacone do prywatnych funduszy emerytalnych. Wysokość takiego świadczenia zależy od 3 elementów: wysokości opłacanych składek, liczby miesięcy, za które składki były opłacane i wieku.

Pracownicy kolei oraz rzemieślnicy mają osobne kasy ubezpieczeniowe.

W Austrii istnieje także świadczenie przedemerytalne.

Bezrobotni, którzy wystąpili o przyznanie renty inwalidzkiej lub renty z tytułu niezdolności do wykonywania zawodu albo emerytury związanej z pracą wykonywaną w wyjątkowo ciężkich warunkach (*Nachtschicht-Schwerarbeitgesetz*) mogą otrzymać jako świadczenie przedemerytalne zasiłek dla bezrobotnych (lub zasiłek doraźny) na okres załatwienia niezbędnych formalności.

Więcej informacji nt. emerytur:

<http://www.sozialversicherung.at>

<https://www.arbeiterkammer.at/beratung/arbeitsrecht/pension/index.html>

<http://www.pensionsversicherung.at>

<http://www.help.gv.at/Content.Node/27/Seite.270000.html>

2.5.1.2. Świadczenia z tytułu choroby

Ubezpieczenie zdrowotne uprawnia do bezpłatnego korzystania z opieki lekarskiej ambulatoryjnej jak i szpitalnej. Niezbędne jest posiadanie tzw. e-karty na której zapisane są dane osobowe ubezpieczonego wraz z numerem ubezpieczenia. Karta jest także nośnikiem na którym zapisana jest historia chorobowa. Ubezpieczone z tego tytułu są osoby, które są zatrudnione lub prowadzą działalność gospodarczą, pobierają zasiłek dla bezrobotnych, otrzymują emeryturę lub rentę.

Członkowie rodziny mogą być współubezpieczeni, jeśli zamieszkują Austrię. Dzieci do ukończenia 18 roku życia, a uczące się do ukończenia 26 roku życia są objęte ubezpieczeniem rodziców. Prawo do ubezpieczenia mają także współmałżonkowie i partnerzy – w przypadku partnerów posiadających dzieci ubezpieczenie jest bezpłatne, w sytuacji bezdzietnej pary ubezpieczenie partnera należy opłacić dodatkowo 3,4% .

Oprócz prawa do bezpłatnej opieki medycznej ubezpieczony może korzystać m.in. z opieki dentystycznej, rehabilitacji, opieki domowej.

Istnieje też opłata dotycząca wykupu leków – realizacja recepty kosztuje 6,00 (2018) euro. Pacjent, który w bieżącym roku kalendarzowym wydał już 2 % swojego rocznego dochodu netto na realizację recept, jest przez resztę roku automatycznie zwolniony z tej opłaty. Podobnie osoby, których dochód nie przekracza miesięcznie 909,42 (2018) euro są zwolnione z tej opłaty. Zasiłek chorobowy w Austrii (Krankengeld) przyznawany jest na podstawie orzeczenia wystawionego przez lekarza o niezdolności do pracy. Orzeczenie to należy przekazać do kasy chorych. Aby otrzymać zasiłek, należy złożyć stosowny wniosek. Osoba niezdolna do pracy otrzymuje zasiłek od 4 dnia poczynawszy od daty wystawienia zaświadczenia o niezdolności do pracy. Warunkiem uzyskania świadczenia jest brak pobierania wynagrodzenia. Podczas ustalania prawa do zasiłku bierze się pod uwagę osiągnięty dochód, tzw. podstawę wymiaru świadczeń. Poczynawszy od 4 dnia orzeczonej niezdolności do pracy przysługuje zasiłek chorobowy w wysokości 50% podstawy wymiaru świadczeń. Od 43 dnia niezdolności do pracy wysokość Krankengeld zwiększa się do 60% podstawy wymiaru świadczeń.

Zasiłek chorobowy jest przyznawany na okres 26 tygodni od daty wystawienia orzeczenia o niezdolności do pracy. Krankengeld może być wypłacany przez wydłużony okres (52 tygodni) pod warunkiem, że w ciągu 12 miesięcy poprzedzających chorobę opłacane były składki na ubezpieczenie zdrowotne przez co najmniej 6 miesięcy.

Od 1 lipca 2018 r. weszły nowe przepisy. Obowiązują one osoby, które zachorują po 01.07.2018 r., jeżeli zwolnienie lekarskie rozpoczęło się przed tym dniem, obowiązują stare przepisy. W nowym prawie, jeśli zachorujemy w pierwszym roku pracy przysługuje nam 6 tygodni pełnego wynagrodzenia za czas choroby i 4 tygodnie 50% wymiaru wynagrodzenia, od dwóch do piętnastu lat stażu pracy – 8 tygodni pełnego wynagrodzenia i 4 tygodnie w wysokości 50%, od 16 do 25 lat pracy – 10 tygodni pełnego wynagrodzenia i 4 tygodnie 50% wymiaru świadczenia, powyżej 26 lat pracy – 12 tygodni świadczenia w pełnej stawce i 4 tygodnie 50%.

Ponadto pracownicy mają prawo do pełnej wypłaty wynagrodzenia za wypadek w pracy w wymiarze 8 tygodni (lub 10 tygodni po 15 latach zatrudnienia).

Pracownicy nie mogą być pokrzywdzeni finansowo w czasie zwolnienia lekarskiego. Muszą otrzymać wynagrodzenie, którą otrzymaliby, gdyby choroba nie wystąpiła (zasada domyślna). Jeżeli wynagrodzenie jest zmienne, wysokość ustala się średnią z ostatnich 13 tygodni pracy. Do wyliczenia średniej brana jest podstawa wynagrodzenia i premie, dodatki za nadgodziny oraz prowizje.

Jeśli roszczenie o dalsze wypłacanie wynagrodzenia przez pracodawcę zostanie wyczerpane, zakład ubezpieczeń zdrowotnych wypłaca zasiłek chorobowy (Krankengeld). Jeśli otrzymujesz tylko połowę wynagrodzenia od swojego pracodawcy, firma ubezpieczeniowa wypłaca połowę zasiłku chorobowego.

Wysokość zasiłku chorobowego zależy od dochodu osiągniętego w ostatnim miesiącu przed chorobą oraz od wysokości stałego wynagrodzenia.

Urlop chorobowy jest udzielany na maksymalnie 1 rok. Każdy, kto może ponownie pracować przez okres co najmniej 13 tygodni po urlopie chorobowym nabywa prawo z powrotem do roszczenia w pełnym wymiarze.

Szczegółowych informacji można poszukać na stronach:

<https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/content/217/Seite.2170000.html>

<https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/content/169/Seite.1693000.html>

<https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/content/217/Seite.2170004.html>
<https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/content/169/Seite.1693901.html>
<http://www.hauptverband.at/portal27/hvbportal/content?contentid=10007.758413>

2.5.1.3. Świadczenia z tytułu macierzyństwa

Prawo do świadczeń z tytułu macierzyństwa nabywa się na 8 tygodni przed planowanym porodem (okres ochronny, tzw. Schutzfrist) i kończy się 8 tygodni po urodzeniu dziecka (przypadku narodzin więcej niż jednego dziecka, cesarskiego cięcia lub porodu przedwczesnego - 12 tygodni po porodzie). Pracodawcę powinno poinformować się najpóźniej do czterech tygodni przed wejściem w okres ochronny. Trzeba przedstawić pracodawcy zaświadczenie od lekarza na którym będzie określona przybliżona data porodu. Po porodzie pobieranie świadczenia jest jednoznaczne z całkowitym zakazem świadczenia pracy. Kobieta otrzymuje w tym czasie tzw. tygodniówkę (Wochengeld). Tygodniówka jest obliczana na podstawie średniego wynagrodzenia netto w ciągu ostatnich trzech pełnych miesięcy kalendarzowych przed rozpoczęciem okresu ochronnego. Rozwiązanie stosunku pracy w tym okresie może nastąpić tylko w szczególnych przypadkach np. likwidacji zakładu pracy.

Dla rodziców dzieci urodzonych w Austrii po 1. marca 2017r. obowiązują zmiany w systemie świadczeń macierzyńskich Kinderbetreuungsgeld. Główna zmiana polega na zamianie czterech zryczałtowanych wariantów Kbg w jeden tzw. Kinderbetreuungsgeld Konto. W nowym Kinderbetreuungsgeldkonto w Austrii rodzice mogą wybrać pomiędzy dwoma opcjami: jeden z rodziców przechodzi na macierzyńskie czy obydwój rodziców. od tej decyzji zależy długości pobierania macierzyńskiego.

- Jeden rodzic może złożyć wniosek o świadczenia macierzyńskie od 12 (365dni) do 28 miesięcy (851 dni) od dnia narodzin dziecka.
- Jeżeli obydwój rodziców chcą skorzystać z macierzyńskiego długość w tym przypadku wynosi od 15 (456 dni) do 35 miesięcy (1063 dni) od dnia narodzin dziecka.
- W przypadku najkrótszej wersji Kbg jeden z rodziców musi wziąć przy najmniej dwa miesiące (61dni) macierzyńskiego. Przy każdej wersji musi to być przynajmniej 20% czasu.
- Rodzice mogą jedynie dwa razy się wymieniać w trakcie trwania macierzyńskiego. Dzienna stawka będzie obliczana nie od ilości miesięcy jak dawniej, tylko od ilości wybranych dni.
- W najkrótszym wariantcie stawka dzienna będzie wynosiła 33,88 Euro, w najdłuższym 14,53 Euro.
- Oczywiście stawki są obliczane odwrotnie-proporcjonalnie: im dłuższy czas Kbg to stawka dzienna mniejsza, natomiast całościowa pula pieniędzy wyższa.
- W przypadku urodzenia bliźniaków lub wieloraczków, na drugie czy następne dziecko, to dodatkowo 50% wybranej stawki dziennej.

W przypadku gdy podział czasowy macierzyńskiego pomiędzy dwoma rodzicami wyniesie 50:50 lub 60:40 obydwój z rodziców dostaną jednorazowy Partnerschaftsbonus w wysokości 500 Euro. (Trzeba złożyć dodatkowy wniosek). Rodzice muszą przed złożeniem wniosku ustalić podział czasu macierzyńskiego, gdyż już po złożeniu wniosku będzie można tylko raz zmienić, pod warunkiem dotrzymania podanych terminów. Nowością jest możliwość

jednoczesnego przejścia na macierzyńskie obydwójga rodziców na czas 31 dni, jest to liczone jako pierwsza zamiana.

Świadczenie **macierzyńskie** naliczane jest od dnia narodzin dziecka. W przypadku pobierania *Wochengeld* (zasiłek macierzyński - tygodniówka), świadczenie macierzyńskie w tym czasie zostaje wstrzymane, jeśli stawka *Wochengeld* jest niższa niż wybrana stawka Kbg, wtedy zostanie dopłacona różnica.

Bez zmian pozostaje zależność Kbg od badań w „Książeczce zdrowia matki i dziecka” (Mutter-Kind-Pass.) 5 pieczętek z czasu prowadzenia ciąży i pierwszego badania dziecka trzeba dołączyć do wniosku o Kbg, pozostałe do 15 miesiąca. W innym przypadku zostanie zredukowana wysokość Kbg o 1300 euro na rodzica.

Wprowadzono również *Familienzeitbonus* jest to świadczenie dla pracujących ojców, którzy byli zatrudnieni przez ostatnie 182 dni i opłacane były składki ubezpieczenia i którzy pragną poświęcić się rodzinie od 28 do 31 dni, w trakcie pierwszych trzech miesięcy życia dziecka. Trzeba złożyć dodatkowy wniosek do 91 dni od dnia urodzenia dziecka. Jeśli w późniejszym czasie ojciec przejdzie na macierzyńskie kwota ta zostanie odliczona z wybranej puli pieniędzy. W trakcie pobierania macierzyńskiego przez ojca nie może on skorzystać z *Familienzeitbonus*

Urodzenia do 28 lutego 2017 r

Zasiłek na opiekę jest dostępny dla rodziców dzieci urodzonych do 28 lutego 2017 r. w dwóch systemach. Można go uzyskać jako dodatek ryczałtowy (cztery dotychczasowe warianty) lub jako zasiłek na opiekę nad dzieckiem oparty na dochodach.

- Stawka ryczałtowa (cztery warianty: 30 + 6, 20 + 4, 15 + 3, 12 + 2)

Zasiłek wychowawczy zryczałtowany (pauschales Kinderbetreuungsgeld) jest niezależny od dotychczasowych dochodów i jest dostępny w czterech wersjach:

a) Wersja 30 plus 6

Wysokość zasiłku: 14,53 euro dziennie (około 436 euro miesięcznie).

Okres pobierania: w przypadku korzystania z tej wersji tylko przez jednego rodzica - do 30 miesiąca życia dziecka, a przez oboje rodziców maksymalnie do 36 miesiąca życia dziecka.

b) Wersja 20 plus 4

Wysokość zasiłku : 20,80 euro dziennie (około 624 euro miesięcznie).

Okres pobierania: w przypadku korzystania z tej wersji tylko przez jednego rodzica - do 20 miesiąca życia dziecka, a przez oboje rodziców maksymalnie do 24 miesiąca życia dziecka

- Dochodowy zasiłek na opiekę nad dzieckiem (12 + 2)

Drugim systemem, posiadającym tylko jeden wariant jest zasiłek wychowawczy w wersji 12 plus 2.

Wysokość tego zasiłku to 80 procent ostatniego dochodu, ale maksymalnie 66 euro dziennie (około

2000 euro miesięcznie). Dla jednego rodzica czas pobierania zasiłku to maksymalnie 12 miesięcy.

Jeśli rodzice zamieniają się między sobą - maksymalnie 14 miesięcy.

Podczas gdy system ryczałtowy umożliwia zarabianie do 16 200 EUR rocznie lub do 60 procent z kilku ostatnich dochodów z roku kalendarzowego przed urodzeniem bez dodatku na opiekę nad dzieckiem (urodzenia od 1 stycznia 2012 r. : ograniczone do trzeciego roku poprzedniego) może dodatkowy dochód w wariancie zależnym od dochodu jest ograniczony, ponieważ jest zamiennikiem dochodu.

Linki do szczegółowych informacji:

<https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/content/194/Seite.1940282.html>

<http://www.migrant.at/wp-content/uploads/familien-polnisch.pdf>

2.5.1.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy

Objęte tym ubezpieczeniem są wszystkie osoby płacące składki emerytalne, a w szczególności pracownicy i uczący się zawodu. Objęci tym ubezpieczeniem są też niektórzy świadczeniobiorcy np. bezrobotni pobierający zasiłki.

W przypadku pracowników umysłowych mówi się o niepełnosprawności, u pracowników fizycznych – o inwalidztwie, a u prowadzących działalność gospodarczą – o niezdolności do zarobkowania.

U pracownika umysłowego mamy do czynienia z niepełnosprawnością w przypadku, gdy na skutek zmian chorobowych lub umysłowych, osiągnął on taki stan zdrowia, że nie jest w stanie wykonywać nawet połowy tego, co wynikałoby z jego poziomu wykształcenia i doświadczenia zawodowego.

U pracownika fizycznego mówimy o inwalidztwie w przypadku, gdy na skutek zmian chorobowych lub umysłowych, osiągnął on taki stan zdrowia, że nie jest w stanie wykonywać nawet połowy tego, co wynikałoby z jego poziomu wykształcenia i doświadczenia zawodowego oraz ile wykonują pracujący w porównywalnych warunkach przedstawiciele tego zawodu.

O tym, czy nasze zdrowie kwalifikuje nas do uznania za osobę niepełnosprawną lub inwalidę, decyduje orzeczenie lekarskie.

Kwota świadczenia zależy od wysokości składek opłaconych w okresie aktywności zawodowej, dochodów brutto, okresu niezdolności do pracy oraz od wieku osoby ubiegającej się o świadczenie.

Więcej informacji pod linkiem:

<http://www.help.gv.at/Content.Node/128/Seite.1280000.html>

2.5.1.5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

W przypadku ubiegania się o nabycie prawa do świadczeń, istnieje możliwość zaliczenia okresów zatrudnienia w innych krajach unijnych. Można również mieszkać w Austrii i pracować w innym kraju, wówczas prawo do tych świadczeń można uzyskać również w Austrii.

Pracownik ma prawo do zatrzymania w tajemnicy i nie ujawniania pracodawcy jednostki chorobowej. Przyznawanie tych świadczeń odbywa się w oparciu o przepisy prawne obowiązujące w kraju zamieszkania (świadczenia rzeczowe) i w oparciu o przepisy kraju, w którym poszkodowany był ubezpieczony (świadczenia pieniężne).

Prawo do tych świadczeń mają wszyscy zatrudnieni w oparciu o umowę o pracę lub przyuczenia do zawodu, prowadzący działalność gospodarczą, uczniowie i studenci, funkcjonariusze służb mundurowych i rolnicy.

O wypadku takim można mówić tylko wtedy, gdy został on niezwłocznie zgłoszony przez lekarza lub kierownictwo zakładu pracy oraz wyniknął z działań typowych dla danego rodzaju działalności (w tym również wypadki drogowe).

Świadczenie to przysługuje, jeśli wypadek miał miejsce w pracy lub w drodze do lub z pracy. Obejmuje pokrycie kosztów pierwszej pomocy, typowego w takim przypadku postępowania lekarskiego, rehabilitacji medycznej, socjalnej i zawodowej, środków pieniężnych potrzebnych do odbycia tej rehabilitacji (np. koszty dojazdu), wypłacanej renty lub odszkodowania w przypadku przewlekłej choroby i niepełnosprawności lub śmierci ubezpieczeniowego.

Renta jest wypłacana, jeśli niepełnosprawność na skutek wypadku trwała dłużej niż 3 miesiące i nastąpił co najmniej 20% uszczerbek na zdrowiu.

W przypadku, gdy pokrzywdzony w wypadku potrzebuje pomocy osób trzecich przynajmniej przez 50 godzin w miesiącu, ma prawo do zasiłku pielęgnacyjnego.

Renta wdowia

Renty rodzinne z tytułu śmierci współmałżonka gwarantują zabezpieczenie socjalne w takich przypadkach. Po śmierci ubezpieczonego przyznanie świadczenia zależy od wieku ubezpieczonego oraz czy zostały przedłożone orzeczenie o niepełnosprawności lub inwalidztwie.

Wysokość świadczenia wynosi od 0 do 60% emerytury, którą otrzymałby ubezpieczony i zależy m.in. od wysokości dochodów współmałżonka.

Renta sieroca

Renty dla sierot gwarantują im kontynuowanie nauki i zapewniają środki do życia w przypadku śmierci jednego lub obojga rodziców. Wysokość świadczenia wynosi w przypadku śmierci jednego z rodziców – 40% i 60% w przypadku śmierci obojga rodziców. Świadczenie to może być pobierane do momentu ukończenia 18 roku życia, lub ukończenia okresu nauki, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych – bezterminowo.

Więcej informacji:

<http://www.auva.at>

2.5.2. Inne świadczenia socjalne – beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.2.1. Świadczenia rodzinne

Zasiłek rodzinny w Austrii jest niezależny od dochodów, ani od okresu zatrudnienia.

W Austrii zapewniane są liczne świadczenia rodzinne, po części jako świadczenia rzeczowe ale głównie jako świadczenia pieniężne. Do świadczeń pieniężnych należą między innymi: zasiłek na dzieci (Kindergeld), ulga na dzieci (Kinderabsetzbetrag) wypłacana razem z zasiłkiem, tygodniówki (Wochengeld), zasiłek wychowawczy (Kinderbetreuungsgeld), dodatek do zasiłku wychowawczego dla potrzebujących (Zuschuss zum Kinderbetreuungsgeld), zaliczka na utrzymanie, wypłacana np. samotnie wychowującym dzieci po rozwodzie (Unterhaltsvorschuss), dodatek rodzinny do zasiłku z tytułu bezrobocia (Familienzuschlag). Do świadczeń rzeczowych należą m.in.: paszport badań matki i dziecka (Muter-Kind-Pass Untersuchungen), bilety komunikacji miejskiej dla uczniów i praktykantów (po wpłaceniu niewielkiego wkładu własnego), ubezpieczenie zdrowotne oraz akcja podręcznikowa (po wpłaceniu niewielkiego wkładu własnego).

Prawo do świadczeń przysługuje dzieciom do 18 roku życia i pełnoletnim, które kontynuują naukę w szkole lub studiują, jednak nie ukończyli 26 roku życia i ich nauka przebiega w sposób zgodny z planem nauczania. Pomoc mogą uzyskiwać również pełnoletnie dzieci niepełnosprawne, które z tego powodu nie mogą wykonywać pracy zarobkowej. Wysokość świadczeń rodzinnych zależy od wieku dziecka. Poza tym istnieją dopłaty, jeśli w rodzinie jest dwoje lub więcej dzieci na utrzymaniu.

Zasiłek na dzieci wynosi 114,00 euro na dziecko miesięcznie, 121,90 euro, gdy dziecko ukończy 3 lata, do 141,50 euro, gdy dziecko ukończy 10 lat oraz do 165,10 euro, gdy dziecko ukończy 19 lat.

W zależności od liczby dzieci świadczenie proporcjonalnie wzrasta o 13,80 euro w przypadku 2 dzieci, 51 euro – 3 dzieci, 104 – 4 dzieci, 157 – 5 dzieci, 210 – 6 dzieci, oraz 51 euro – dla każdego następnego dziecka. Kwota ta, doliczana jest do sumy poszczególnych kwot zasiłku na dzieci.

W przypadku dzieci o znacznym stopniu niepełnosprawności wypłacane jest dodatkowo 152,90 euro. We wrześniu, wraz z zasiłkiem na dzieci, wypłacany jest dodatek szkolny (Schulstartgeld) w wysokości 100 euro na każde dziecko w wieku od 6 do 15 lat; nie jest przy tym konieczne złożenie odrębnego wniosku.

Prawo do świadczeń rodzinnych ma każdy z rodziców. Zasiłek jest wypłacany co 2 miesiące. Wnioski składa się co roku i możliwe jest złożenie ich do 5 lat wstecz (po pięciu latach roszczenie dot. zasiłku przedawnia się).

Wypłata zasiłku odbywa się tylko na podstawie złożonego w urzędzie skarbowym pisemnego wniosku. Pobierający zasiłek jest zobowiązany do zawiadamiania urzędu o okolicznościach, które powodują utratę prawa do tego świadczenia np. ukończenie nauki przez pełnoletnie dziecko.

Ustanowiono, że dalszy wzrost wysokości zasiłku rodzinnego (łącznie z dodatkami) wyniesie kolejne 1,9% .

<https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/content/8/Seite.080714.html>

2.5.2.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia

Za naliczanie i wypłacanie świadczeń z ubezpieczenia na wypadek bezrobocia jest w Austrii odpowiedzialny Urząd Pracy AMS.

W przypadku obcokrajowców, którzy udają się do Austrii w celu poszukiwania pracy a w kraju pochodzenia przysługuje im prawo do zasiłku, istnieje możliwość otrzymywania tego zasiłku w kraju docelowym (w Austrii). Taki zamiar musi zostać zgłoszony jeszcze przed wyjazdem ze swojego kraju.

Możliwa jest również sytuacja odwrotna:

W trakcie otrzymywania jednego z austriackich świadczeń pieniężnych istnieje możliwość szukania pracy na obszarze EOG (EWR), lub Szwajcarii i dalszego pobierania w tym czasie (max. przez okres 3 mies.) austriackiego zasiłku. Warunki wstępne/dokumenty:

Z austriackiego oddziału AMS należy pobrać dla zagranicznego Urzędu Pośrednictwa Pracy Formularz U1, tzn. zaświadczenie o nabytych w Austrii okresach zatrudnienia (*Beschäftigungszeiten*), branych pod uwagę przy obliczaniu świadczeń przysługujących w okresie bezrobocia i Formularz U2 (Zezwolenie na transfer austriackich świadczeń na wypadek bezrobocia do innego kraju).

<https://www.ams.at/arbeitsuchende/arbeitslos-was-tun/geld-vom-ams>

_ (świadczenia z AMS dla osób poszukujących pracy)

_ (informacje w j. angielskim)

Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do Austrii

Polski bezrobotny zarejestrowany w powiatowym urzędzie pracy, który posiada prawo do zasiłku, może wyjechać do Austrii w celu poszukiwania pracy i otrzymywać tam zasiłek dla bezrobotnych. Transfer zasiłku przyznawany jest na okres 3 miesięcy z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy. Wysokość tego zasiłku pozostaje na poziomie na jakim została ustalona w Polsce.

Od 01.05.2010 r. obowiązują przepisy UE w dziedzinie zabezpieczenia społecznego:

- bezrobotny był zarejestrowany w Polsce w Powiatowym Urzędzie Pracy i pobierał zasiłek dla bezrobotnych;
- zgłosił w Powiatowym Urzędzie Pracy chęć wyjazdu do Austrii i transferu zasiłku;
- przed wyjazdem do Austrii osobiście zgłosił się do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w celu wystawienia dokumentu U2;
- po otrzymaniu dokumentu U2 osoba bezrobotna zgłasza się do Narodowego Funduszu Zdrowia celem uzyskania Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ), karta ta potwierdza prawo bezrobotnego do niezbędnych świadczeń zdrowotnych w państwie poszukiwania pracy;
- z dokumentem U2 osoba bezrobotna wyjeżdża za granicę i od daty wyjazdu z Polski musi w ciągu 7 dni zgłosić się w lokalnym urzędzie pracy AMS;
- w AMS rejestruje się jako osoba poszukująca pracy;
- AMS informuje odpowiedni Wojewódzki Urząd Pracy o fakcie rejestracji;
- Wojewódzki Urząd Pracy informuje właściwy Powiatowy Urząd Pracy, który przelewa wysokość zasiłku dla bezrobotnych na prywatne konto osoby ubezpieczonej;
- osoba uprawniona do pobrania transferowanego zasiłku musi w tym przypadku posiadać konto w Polsce;
- osoba zarejestrowana w AMS jest zobowiązana oddać się do dyspozycji lokalnych służb zatrudnienia w kraju poszukiwania pracy i podlega tamtejszym procedurom kontrolnym;
- zasiłek będzie przysługiwał nie dłużej niż przez sześć miesięcy i nie dłużej niż przez okres, jaki przysługiwałby mu w Polsce (tzn. jeśli osoba wyjeżdżając była uprawniona do pobierania zasiłku jeszcze tylko przez okres 2 miesięcy od dnia wyjazdu, to będzie go otrzymywała tylko przez 2 miesiące);
- jeśli dana osoba nie będzie w stanie tym czasie znaleźć nowej pracy w Austrii, po powrocie do kraju będzie nadal otrzymywać zasiłek dla bezrobotnych pod warunkiem, że po powrocie do Polski zgłosi się do powiatowego urzędu pracy najpóźniej w ostatnim dniu okresu na jaki przyznano transfer zasiłku (data określona w dokumencie U2).

Zasada ta dotyczy bezrobotnych, którzy byli wcześniej zatrudnieni lub prowadzili działalność gospodarczą.

Więcej informacji można uzyskać Wojewódzkim Urzędzie Pracy w wydziale odpowiedzialnym za Koordynację Systemów Zabezpieczenia Społecznego.

Pracownik najemny tracąc pracę, nabywa prawo do zasiłku dla bezrobotnych w kraju, w którym ostatnio był zatrudniony na warunkach, jakie obowiązują w tym kraju, tj. zgodnie z ustawodawstwem tego kraju określane jest, czy bezrobotny jest uprawniony do pobierania świadczenia oraz wysokości i okresu wypłacania.

Jeśli przed utratą pracy uprawniony był zatrudniony w więcej niż jednym kraju, przysługuje mu prawo do sumowania okresów zatrudnienia w tych krajach.

W celu otrzymania zasiłku bezrobotny udaje się do urzędu zatrudnienia kraju ostatniego zatrudnienia. Jeśli zgodnie z ustawodawstwem tego kraju nie posiada wystarczająco długich okresów zatrudnienia w tym kraju wymaganych do ustanowienia prawa do zasiłku, bezrobotny ma wówczas prawo do sumowania okresów zatrudnienia z innego kraju, w którym był wcześniej zatrudniony. Wówczas instytucja właściwa kraju ostatniego zatrudnienia występuje do instytucji właściwej innego kraju o wydanie potwierdzenia okresów zatrudnienia lub traktowanych jako takie. Istnieje także możliwość aby osoba ubezpieczona samodzielnie wystąpiła do WUP o wydanie dokumentu U1. Wówczas sama przedkłada go instytucji właściwej w kraju docelowym.

- Dokument U1 dotyczący okresów zaliczanych przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych – służy do potwierdzenia okresów zatrudnienia lub traktowanych jako takie i sumowania tych okresów w różnych krajach celem ustalenia prawa do zasiłku;

Dokument służący do transferu zasiłków dla bezrobotnych to:

- Dokument U2 dotyczący zachowania prawa do zasiłku dla bezrobotnych – służy do potwierdzania okresów uprawnienia do zasiłku przy transferze zasiłku do innych krajów celem poszukiwania pracy.

Warunki uzyskania zasiłku dla bezrobotnych w Austrii (*Arbeitslosengeld*)

Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiada osoba, która potrafi udokumentować wymagane w przepisach minimum objętego składkami na wypadek bezrobocia zatrudnienia i która, w czasie trwania pobierania zasiłku dla bezrobotnych, pozostaje do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy, przy czym przysługujący okres pobierania zasiłku nie może być wyczerpany.

W Austrii prawo do zasiłku przysługuje osobom bezrobotnym, które: (Prawo do uzyskania świadczenia - (*Anwartschaft*))

- były zatrudnione przynajmniej przez 26 tygodni w ostatnich 12 miesiącach (dotyczy to bezrobotnych, którzy nie ukończyli 25 roku życia),
- były zatrudnione przynajmniej przez 52 tygodnie w ostatnich 24 miesiącach (dotyczy to bezrobotnych, którzy ukończyli 25 rok życia i rejestrują się po raz pierwszy),
- były zatrudnione przynajmniej przez 28 tygodni w ostatnich 12 miesiącach (dotyczy to pozostałych bezrobotnych).

Zasiłek dla bezrobotnych składa się z kwoty podstawowej i dodatków (w tym także dodatków rodzinnych). Kwotą bazową jest 55% dotychczasowego dochodu netto bezrobotnego.

Dodatki rodzinne przysługują tylko w przypadku, gdy uprawnieni do nich członkowie rodziny zamieszkują na terenie Austrii.

Gotowość do pracy – zatrudnienie dostosowane do możliwości – wstrzymanie/zawieszenie (*Arbeitswilligkeit - zumutbare Beschäftigungen – Sperre*)

„Gotowość do podjęcia pracy” oznacza chęć podjęcia oferowanego zatrudnienia, chęć do dalszego kształcenia się/przekwalifikowania się, lub chęć do uczestnictwa w oferowanym kursie, jeżeli odpowiada to osobistym możliwościom i posiadanym kompetencjom.

Generalnie przyjmuje się za dopuszczalny - przy zatrudnieniu na pełny etat - 2-wu godzinny czas na codzienne/y dojsie/dojazd do miejsca pracy, przy niepełnym etacie może on sięgać wymiarem do 1 1/2 godziny.

W przypadku bezpodstawnej odmowy podjęcia pracy, uczestnictwa w szkoleniu itp. wstrzymywane zostaje na okres 6 tygodni – a w razie powtórzenia się podobnej sytuacji na okres 8 tygodni – wypłacanie otrzymywanego z Urzędu Pośrednictwa Pracy świadczenia. Jednocześnie zredukowany zostaje o w/w 6 lub 8 tygodni przyznany poprzednio okres pobierania zasiłku/świadczenia pieniężnego.

Bezrobotni korzystają w czasie pobierania zasiłku dla bezrobotnych z tzw. ochrony w zakresie kierowania ich do pracy, oraz ochrony wynagrodzenia:

- W okresie pierwszych 100 dni: Skierowanie do wykonywania innej pracy niż dotychczasowa jest możliwe tylko wtedy, jeżeli w przyszłości nie utrudni to w istotny sposób powrotu do poprzedniego rodzaju zatrudnienia.
- W okresie pierwszych 120 dni: Zatrudnienie w innym zawodzie, lub w niepełnym wymiarze czasu jest dopuszczalne tylko wtedy, jeżeli wysokość wynagrodzenia wynosi 80% ostatniej podstawy wymiaru zasiłku dla bezrobotnych.
- W pozostałym okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych: Zatrudnienie w innym zawodzie, lub w niepełnym wymiarze czasu jest dopuszczalne tylko wtedy, jeżeli wysokość wynagrodzenia wynosi 75% ostatniej podstawy wymiaru zasiłku dla bezrobotnych.
- Szczególna ochrona wynagrodzenia: Jeżeli w określonym czasokresie co najmniej połowa zatrudnienia jest zatrudnieniem w niepełnym wymiarze czasu, (mniej niż $\frac{3}{4}$ pełnego wymiaru czasu pracy), wynagrodzenie musi sięgać przynajmniej ostatniej podstawy wymiaru zasiłku dla bezrobotnych.

Okres pobierania zasiłku wynosi (*Bezugsdauer*):

20 tygodni – okres minimalny,

30 tygodni – przy 3- letnim okresie zatrudnienia w ciągu 5 lat,

39 tygodni – po ukończeniu 40 lat oraz zatrudnieniu przez 6 lat w okresie ostatnich 10 lat,

52 tygodnie – po ukończeniu 50 lat oraz 9-letnim okresie zatrudnienia w ciągu ostatnich 15 lat.

Czasokres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, którego wypłacanie podjęto po zakończeniu zawodowego szkolenia w ramach rehabilitacji, może wynosić w szczególnych przypadkach do 78 tygodni. W wypadku udziału w szkoleniach organizowanych w ramach fundacji pracowniczej (*Arbeitsstiftung*) czasokres pobierania zasiłku dla bezrobotnych przedłuża się o max. 3, lub 4 lata.

Kontynuacja pobierania świadczenia (*Fortbezug*)

W razie przerwania pobierania i niewykorzystania w całości przyznanego zasiłku dla bezrobotnych, podjęcie i dalsza kontynuacja niewykorzystanej reszty możliwa jest w ciągu 5 lat od chwili ostatniego dnia pobierania świadczenia. Roszczenie do dalszego pobierania zasiłku wygasa z chwilą nabycia prawa do nowego świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Zawieszenie (*Ruhen*)

Roszczenie do zasiłku dla bezrobotnych zostaje zawieszono/wstrzymane od 4-go dnia zwolnienia lekarskiego (*Krankenstand*) z uwagi na wypłacanie zasiłku chorobowego (*Krankengeld*), w czasie pobytu w sanatorium lub w zakładzie opiekuńczym, na okres pobytu za granicą (jeżeli nie wchodzi w zastosowanie szczegółowe uregulowanie międzynarodowe), podczas służby wojskowej/- służby cywilnej, w czasie kształcenia się, podczas pobierania zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem (*Kinderbetreuungsgeld*), lub zapomogi finansowej dla matek/ojców bez prawa do w/w zasiłku (*Teilzeitbeihilfe*), podczas otrzymywania zasiłku z tytułu dalszego doksztalcania się, ponadto na okres, za który przysługuje odszkodowanie z powodu wypowiedzenia (*Kündigungsschädigung*), lub ekwiwalent za niewykorzystany urlop (*Urlaubsabfindung*, *Urlaubsentschädigung*) – podstawa prawna: przepisy prawa o urlopach, lub prawa o urlopach i odprawie dla pracowników branży budowlanej - jak również w czasie pobierania zasiłku przejściowego (*Übergangsgeld*).

Wysokość zasiłku dla bezrobotnych (*Höhe des Arbeitslosengeldes*)

Zasiłek dla bezrobotnych składa się z podstawy wymiaru (*Grundbetrag*), dodatków rodzinnych (*Familienzuschläge*), albo koniecznych dodatków wyrównawczych (*Ergänzungsbeträge*).

- **Podstawa wymiaru** (*Grundbetrag*): W przypadku złożenia wniosku przed 30 czerwca, do ustalenia podstawy wymiaru brany jest pod uwagę przedostatni rok kalendarzowy, przy złożeniu wniosku po 30 czerwca ostatni rok kalendarzowy. W przypadku braku rocznych rozliczeń bierze się pod uwagę ostatnio posiadane dochody. Podstawa wymiaru wynosi 55% dziennego wynagrodzenia netto, obliczanego z całorocznego dochodu.

Wraz z dodatkiem rodzinnym możliwe jest osiągnięcie max. 80%, bez dodatku rodzinnego max. 60% dziennego wynagrodzenia netto. Od 45 roku życia zasiłek dla bezrobotnych nie może być wypłacany w mniejszej wysokości niż dotychczasowa.

Link do kalkulatora obliczającego wysokość zasiłku dla bezrobotnych:
<http://ams.brz.gv.at/ams/>

Zasiłek doraźny (*Notstandshilfe*)

Prawo do otrzymania zasiłku doraźnego przysługuje bezrobotnym, których roszczenie do zasiłku dla bezrobotnych i świadczeń przedemerytalnych zostało już wyczerpane (w okresie 5 lat od wyczerpania roszczenia), pozostających do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy (AMS) i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Wysokość zasiłku doraźnego wynosi 92% do 95% podstawy wymiaru zasiłku dla bezrobotnych, przy czym doliczane są dochody żyjącego z nim we wspólnym gospodarstwie domowym współmałżonka (konkubenta). W zależności od wieku, okresów zatrudnienia, liczby niepełnoletnich dzieci, lub innych dodatkowych obciążeń ustalane są tzw. dopuszczalne limity (*Freigrenzen*). Wspólny dochód osób żyjących w jednym gospodarstwie domowym nie może być niższy od urzędowo ustalonych stawek dla uzależnionego od potrzeb minimalnego zabezpieczenia kosztów utrzymania (*Bedarfsorientierte Mindestsicherung* - BMS).

Osoby, urodzone po 31.12.1954 r. i nie posiadające, ze względu na dochody partnera, prawa do pobierania zasiłku doraźnego (*Notstandshilfe*), pozostające jednakże (tak samo jak osoby otrzymujące wymieniony zasiłek) do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy, są ubezpieczone zarówno od choroby, jak i emerytalnie.

Po ukończeniu przez bezrobotnego 45 roku życia wysokość wymiaru podstawy zasiłku doraźnego obliczana jest na podstawie najdłuższego okresu pobieranego przez niego zasiłku dla bezrobotnych.

Częściowe bezrobocie to zapewnienie świadczeń dla pracodawcy z tytułu bezrobocia pracowników. Jest to świadczenie wypłacane pracodawcom, który z kolei wypłaca je pracownikom jako rekompensata za złe warunki pogodowe i niemożność pracy na przykład w sektorze budownictwa.

W przypadku osób bezrobotnych opłacane są w ich imieniu składki na ubezpieczenie zdrowotne i emerytalne. Ponadto osoby takie są również ubezpieczone od określonych wypadków.

<http://www.sozvers.at> - strona austriackiego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

<https://www.sozialministerium.at/site/> - Ministerstwo Spraw Socjalnych i Ochrony Konsumentów

<http://www.bmwf.gv.at/Seiten/default.aspx> - strona Ministerstwa Gospodarki i Pracy

<http://www.ams.at/service-arbeitsuchende/menschen-behinderungen/gebaerdensprachvideos/arbeitslosengeld> – serwis austriackiego urzędu pracy – informacje nt. możliwości uzyskania prawa do zasiłku.

3. Warunki życia

W Austrii uregulowano kwestię minimum socjalnego, niezbędnego do egzystencji. Od 1 stycznia 2017r. dla osoby samoutrzymującej się wynosi 909,00 euro.

3.1. Zakwaterowanie

W przypadku pobytu nieprzekraczającego trzech miesięcy obywatele UE uzyskują prawo pobytu w innym państwie członkowskim bez żadnych dodatkowych warunków i formalności poza koniecznością posiadania ważnego dowodu tożsamości lub paszportu. Prawo swobodnego przemieszczania się i pobytu uzyskuje też członek rodziny obywatela UE, niezależnie od jego przynależności państwowej.

Istnieje obowiązek meldunku w Austrii.

Pobyt w Austrii do 3 miesięcy – W przypadku pobytu nie przekraczającego trzy miesiące, obywatele UE posiadają prawo pobytu w innym państwie członkowskim bez żadnych dodatkowych warunków i formalności, poza koniecznością legitymowania się ważnym dokumentem tożsamości (dowodem osobistym lub paszportem). Prawo swobodnego przemieszczania się i pobytu uzyskuje też członek rodziny obywatela UE, niezależnie od jego przynależności państwowej. Ograniczenia swobodnego przemieszczania się i pobytu mogą mieć miejsce jedynie w przypadkach zagrażających polityce bezpieczeństwa państwa i zdrowiu publicznemu. Nałożony wcześniej zakaz wjazdu do Austrii pozostaje aktualny w stosunku do osób, które wydalono na mocy decyzji sądu.

Cudzoziemiec obowiązany jest zameldować się w ciągu 3 dni od daty przybycia na terytorium Austrii. Turyści zatrzymujący się w hotelach lub schroniskach mają obowiązek w ciągu 24 godzin zgłosić swój pobyt i zarejestrować się w księgach gości. Organem meldunkowym są urzędy dzielnicowe i gminne. Aby uzyskać zameldowanie, należy wypełnić formularz meldunkowy oraz okazać ważny dokument tożsamości. Przed wyjazdem z Austrii obowiązuje również wymeldowanie, gdyż za niedopełnienie bądź nieterminowe dopełnienie obowiązku meldunkowego przepisy przewidują karę grzywny. Czynności meldunkowe są bezpłatne.

Formularz karty meldunkowej (*Meldezettel*) można wydrukować poprzez stronę internetową: <https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/resources/documents/meldez.pdf>

Pobyt w Austrii powyżej 3 miesięcy – Zgodnie z zasadą swobodnego przepływu osób w obszarze Unii Europejskiej, obywatele państw UE mają prawo do pobytu na terenie Austrii powyżej 3 miesięcy (tzw. osiedlenie się), jeżeli:

- są zatrudnieni lub prowadzą samodzielną działalność gospodarczą,
- lub mają dla siebie i członków swojej rodziny zapewnione wystarczające środki na utrzymanie i pełne ubezpieczenie zdrowotne, umożliwiające pobyt na terenie Austrii bez konieczności korzystania z austriackich świadczeń socjalnych,
- lub głównym celem ich pobytu jest zdobywanie wykształcenia, łącznie z nauką zawodu w szkole publicznej lub prawnie uznanej szkole prywatnej, lub kształcenie się na uczelni.

Wszyscy obywatele UE (jak również ich najbliżsi i pozostali członkowie rodziny, będący obywatelami Unii Europejskiej) potrzebują, jeżeli przebywają na terenie Austrii dłużej niż 3 miesiące, potwierdzenie zameldowania/legalności pobytu (*Anmeldebescheinigung*). Dokument ten wydawany jest przez Urząd ds. Pobytu (*Aufenthaltsbehörde – MA35*). Wniosek o wydanie omawianego zaświadczenia musi być złożony w ww. wydziale magistratu (*MA35*), w ciągu 4 miesięcy od przyjazdu do Austrii. Koszt wystawienia zaświadczenia to ok. 55 euro. Potwierdzenie zameldowania/legalności pobytu (*Anmeldebescheinigung*) jest wystawiane przez Urząd ds. Pobytu, jeżeli spełniona są wymienione powyżej przesłanki. Zgłoszone przed 01.01.2006 rokiem w urzędzie meldunkowym stałe miejsce zameldowania i posiadane potwierdzenie zameldowania (tzw. *Meldezettel*), uważane jest za równoznaczne z ww. zaświadczeniem, tzw. *Anmeldebescheinigung*.

Obywatele krajów UE będący w posiadaniu *Anmeldebescheinigung* nabywają po 5-ciu latach nieprzerwanego i legalnego pobytu na terenie Austrii - niezależnie od dalszego występowania wymaganych przesłanek - prawo do pobytu stałego. Na wniosek osoby zainteresowanej i po sprawdzeniu długości jej pobytu w Austrii, Urząd ds. Pobytu (*MA 35*) niezwłocznie wystawia zainteresowanemu potwierdzenie nabycia prawa do stałego pobytu (*Bescheinigung des Daueraufenthaltes*). Wymienione wyżej przesłanki uprawniające do pobytu na terenie Austrii muszą być spełnione do chwili nabycia prawa do pobytu stałego. Najbliżsi i pozostali członkowie rodziny zachowują prawo do pobytu na terenie Austrii także w przypadku rozwodu, unieważnienia małżeństwa, śmierci lub stałego wyjazdu za granicę (emigracji) osoby sprowadzającej. Dla zachowania prawa do pobytu na terenie Austrii, zaistniałe okoliczności (ustanie własności przynależności małżeńskiej lub rodzinnej), jak również brak spełniania wymaganych dla pobytu przesłanek prawnych, muszą być zgłoszone Urzędowi ds. Pobytu (*MA 35*) w okresie do 1-go miesiąca.

Adres Wiedeńskiego Urzędu do Spraw Pobytu MA 35: Magistratsabteilung 35,
Referat „EWR“ Wien 1120,

Arndtstrasse 65-67, klatka 1, 1 piętro
Tel.: 01/4000 35338,
Fax: 01/4000 99 35310
E-Mail: 50-ref@ma35.wien.gv.at
<http://www.wien.gv.at/verwaltung/personenwesen/>

Koszty wynajmu mieszkania są zróżnicowane w zależności od regionu.

Koszt wynajmu mieszkania (wraz z rachunkami)

- kawalerka w centrum: 600 – 900 EUR
- kawalerka poza centrum: 450 – 600 EUR
- 3 pokoje w centrum: 900 – 2000 EUR
- 3 sypialnie poza centrum: 750 – 2600 EUR

Cena całkowita pokoju jednoosobowego do wynajęcia w tańszych okolicach (Karyntia czy Burgenland) to 350-400 EUR, a najdroższych (Vorarlberg i okolice Salzburga) około 550 EUR.

Najpopularniejszymi austriackimi portalami z ogłoszeniami o wynajem i kupno mieszkań są:
<http://www.bazar.at/immobilien-anzeigen,dir,1,cId,2,fc,0,loc,0,tp,0>
<http://www.immobilien.net>
<https://www.immodirekt.at>

Sprawy związane z wynajmowaniem mieszkań są uregulowane w tzw. ustawie czynszowej. Przed podpisaniem umowy dobrze jest zasięgnąć porady w celu sprawdzenia treści umowy. Najlepiej skorzystać z pomocy tłumacza i dla własnych potrzeb przetłumaczyć dokładnie całą umowę najmu, szczególnie jeśli chodzi o termin, warunki i możliwości wypowiedzenia.

Informacje o wolnych mieszkaniach do wynajęcia lub kupienia można znaleźć w gazetach codziennych (Kurier, Krone, Standard, Presje), a szczególnie dużo jest ich w wydaniach sobotnio-niedzielnym. Poza tym informacji można szukać w agencjach nieruchomości i na stronach internetowych.

Wiele miast i gmin jest właścicielami mieszkań komunalnych, które można wynajmować i w których opłaty czynszowe są relatywnie niższe.

Istnieją też tzw. spółdzielnie mieszkaniowe. Jeśli zostajemy członkiem takiej spółdzielni, opłacamy czynsz proporcjonalnie do wieku i wielkości naszego mieszkania.

<http://www.mietervereinigung.at> – stowarzyszenie lokatorów

<http://www.mieterschutzverband.at> – związek najemców

<http://www.bmi.gv.at/niederlassung/> - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych – informacje nt. legalizacji pobytu

3.2. Prawo jazdy

Nie ma obowiązku posiadania międzynarodowego prawa jazdy.

Jeśli przebywamy w Austrii krócej niż 6 miesięcy, możemy się posługiwać polskim prawem jazdy. O ile jednak nasz pobyt się przedłuży, powinniśmy dokonać tzw. przepisania prawa

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy*

jazdy. W tym celu udajemy się na posterunek policji i składamy następujące dokumenty (kopie dokumentów): podanie, metrykę urodzenia, poświadczenie meldunku, paszport, stare prawo jazdy, dwie fotografie. Koszt przepisania prawa jazdy to 60,50 euro.

Osoby, które nie ukończyły 18 lat, nie mogą prowadzić pojazdów mechanicznych, nawet jeśli posiadają prawo jazdy.

Jeśli pojazd jest zarejestrowany w Polsce, bezwzględnie wymagana jest plakietka z napisem „PL”. W widocznym miejscu umieszcza się tzw. winietę, czyli nalepkę potwierdzającą uiszczenie opłaty za korzystanie z autostrad i dróg szybkiego ruchu (o ile oczywiście kierowca się po nich porusza). Ceny winiet wynoszą:

- dla jednośladów (kat. A): roczna –34,40 euro, dwumiesięczna –13 euro, 10-dniowa – 5,10 euro;
- dla samochodów do 3,5t (kat. B): roczna –86,40 euro, 2-miesięczna od daty wystawienia – 25,90 euro, 10-dniowa –8,90 euro.

Brak naklejonej we właściwym miejscu winiety grozi grzywną w wysokości dla samochodów osobowych co najmniej do 240 euro płatna na miejscu. Jeśli nie zapłacimy od razu, sprawa zostanie skierowana na drogę sądową i najpewniej skończy się karą od 300 do 3000 euro. Winiety są do nabycia, na austriackich przejściach granicznych, w urzędach pocztowych oraz na stacjach paliw. Na pewnych odcinkach autostrad czy tuneli górskich oraz dróg szybkiego ruchu obowiązują ponadto dodatkowe opłaty za przejazd.

Poruszający się samochodami powinni liczyć się z drobiazgowymi kontrolami stanu technicznego pojazdów (szczególnie ważne: ogumienie, hamulce oraz posiadanie apteczki i trójkąta ostrzegawczego, a w zimie także łańcuchów). Za zły stan techniczny pojazdu lub brak podstawowego wyposażenia grożą wysokie mandaty lub zatrzymanie tablic rejestracyjnych, a nawet samochodu.

Rygorystycznie egzekwowany jest obowiązek przestrzegania ograniczenia prędkości na drogach (dozwolona prędkość w obszarze zabudowanym wynosi 50 km/godz., poza obszarem zabudowanym – 100 km/godz., na autostradach – 130 km/godz.). Przestrzegany jest obowiązek zapinania pasów bezpieczeństwa na wszystkich siedzeniach samochodu.

Obowiązuje zakaz rozmawiania podczas jazdy przez telefon komórkowy bez zestawu głośnomówiącego. Dodatkowe informacje dla kierowców można znaleźć na stronie internetowej: www.oeamtc.at

Od 2008 r. samochody osobowe, kombi i ciężarowe o masie całkowitej do 3,5 t muszą być wyposażone w opony zimowe na wszystkich kołach lub łańcuchy na kołach napędowych (łańcuchy mogą zastępować opony zimowe tylko przy jeździe po śniegu), w warunkach zimowych, w okresie od 1 listopada do 15 kwietnia. Obowiązuje ogólny zakaz jazdy dla samochodów ciężarowych w dni świąteczne oraz w soboty od godz. 15 i niedzielę od godz. 00.00 do godz. 22.00.

Osoba nietrzeźwa prowadząca pojazd może zostać ukarana mandatem lub kilkumiesięcznym pozbawieniem wolności, nawet jeśli nie doprowadziła do kolizji. W Austrii dopuszczalna dla kierowcy zawartość alkoholu we krwi to 0,5 promila.

Od 1 stycznia 2012 roku kierowcy podróżujący po austriackich autostradach i drogach szybkiego ruchu mają obowiązek tworzenia wolnego pasa umożliwiającego służbom ratunkowym jak najszybsze dotarcie do ofiar wypadków.

Informacja dla polskich kierowców samochodów osobowych korzystających ze zwolnień z opłat parkingowych z tytułu inwalidztwa: Wiedeńska policja i straż miejska nie respektują polskich kart parkingowych dla niepełnosprawnych. Jak wynika z wyjaśnień uzyskanych od

władz austriackich rygorystyczne nakładanie mandatów na kierowców wykładających karty parkingowe za szyby pojazdów wynika z nagminności nadużyć w tym zakresie. W przypadku otrzymania mandatu za parkowanie mimo wyłożenia przez uprawnionego kierowcę ważnej polskiej karty parkingowej sugeruje się niezwłoczne odwołanie się od nałożonej kary do organu, który wystawił mandat. Władze austriackie sugerują też nawiązanie osobistego kontaktu z właściwą jednostką policji (Landespolizeidirektion Wien - Parkraumueberwachungs-gruppe, Mariahilfer Guertel 20, 3. Stock, Zi. 3.16), gdzie karta parkingowa zostanie zbadana i wydane zaświadczenie potwierdzające jej autentyczność (do jednoczesnego wyłożenia za szybą samochodu).

<http://www.oeamtc.at>

<http://www.bmi.gv.at>

<http://www.arboe.at>

3.3. System edukacji

Od 1975 roku wszystkie szkoły publiczne w Austrii są koedukacyjne i bezpłatne. Opłaty są pobierane tylko w szkołach prywatnych.

Obowiązek szkolny trwa od szóstego roku życia i dotyczy wszystkich dzieci przebywających na terytorium kraju (niezależnie od ich obywatelstwa), o ile pobyt ten trwa przynajmniej jeden semestr nauki tj. ok. 5 miesięcy.

Uwaga: od 1 lipca 2017 r edukacja jest obowiązkowa do 18 lat: odnosi się to do wszystkich młodych ludzi, którzy mieszkają na stałe w Austrii oraz którzy kończą obowiązkowe kształcenie w roku szkolnym 2016/2017 lub później. Opiekunowie muszą zadbać, żeby młodzi ludzie po wypełnieniu obowiązkowego kształcenia w wieku 18 lat, otrzymali możliwość dalszego kształcenia. Mogą później iść na studia, odbyć praktyczną naukę zawodu (Lehre) lub odbyć inne szkolenie (np. praktykę, staż).

Podstawą nowego rozporządzenia jest to, że zgodnie z szacunkami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej około 5000 młodych osób opuszcza system edukacji i szkoleń w Austrii każdego roku, bez posiadania kwalifikacji wykraczających poza obowiązkową edukację. Udowodniono, że osoby te mają bardzo ograniczone możliwości rozwoju: są dotknięte trzykrotnym ryzykiem bezrobocia i czterokrotnie większym ryzykiem stania się niewykwalifikowanym robotnikiem. Ponadto jedna piąta tej grupy jest zagrożona ubóstwem lub uzależniona od świadczeń społecznych. Stworzenie obowiązkowej edukacji wraz z niezbędnymi strukturami i obiektami ma na celu podniesienie poziomu edukacji młodych ludzi. Powinno to doprowadzić do lepszej integracji na rynku pracy i w społeczeństwie.

Rok szkolny rozpoczyna się w pierwszy lub drugi poniedziałek września. Rok szkolny obejmuje 2 semestry nauki (zajęć) i letnią przerwę wakacyjną.

Pierwszy etap nauki trwa 4 lata (Volksschule/Grundschule); odbywa się w szkole podstawowej lub szkole specjalnej (dzieci niepełnosprawne i z dużymi problemami w nauce). Potem następuje wybór szkoły pomiędzy Hauptschule lub Mittelschule lub niższym stopniem szkoły ogólnokształcącej. Ten etap trwa również 4 lata i obejmuje dzieci w wieku 10-14 roku życia. Wprowadza się także nowy model szkoły, tzw. nową szkołę średnią, której celem ma być rozwój osobowości ucznia i jego predyspozycji indywidualnych.

Dziewiąty rok nauki umożliwia kontynuację nauki w szkole politechnicznej, szkole zawodowej, szkole ogólnokształcącej (AHS), szkole średniej zawodowej lub szkole wyższej.

Większość uczniów na tym etapie nauki wybiera możliwość uzyskania matury, która otwiera drogę na uniwersytety, wyższe szkoły zawodowe i akademie.

Po ukończeniu 9 klasy wielu uczniów decyduje się na tzw. Lehre, czyli praktyczną naukę zawodu (zgodnie z dualnym systemem kształcenia, gdzie nacisk kładzie się na nabycie umiejętności praktycznych związanych z zawodem a forma taka daje możliwość odpłatnego uczenia się zawodu pracodawcy). Etap ten może trwać do 6 lat w zależności od obranego kierunku nauki (do 20 roku życia) Austriackie uczelnie wyższe to: uniwersytety, szkoły teologiczne, szkoły artystyczne i szkoły zawodowe. Na uniwersytetach można zdobywać wiedzę w tradycyjnych dziedzinach, takich jak: prawo, medycyna, nauki społeczne i ekonomiczne, filozofia i teologia, nauki przyrodnicze.

Uniwersytety techniczne: nauki przyrodnicze (ale z większym naciskiem na stronę techniczną niż na klasycznym uniwersytecie), elektronika, budowa maszyn, budownictwo, architektura, Wyższe szkoły teologiczne – odpowiadają wydziałom teologiczno-katolickim na uniwersytetach, ale podlegają władzom kościelnym.

Wyższe szkoły artystyczne – trzeba zdać egzamin praktyczny przed przyjęciem na takie uczelnie.

Wyższe szkoły zawodowe – przebieg studiów zakłada zdobycie wiedzy teoretycznej i praktycznej.

Akademie pedagogiczne i nauk społecznych – nauka trwa 3 lata i może być kontynuowana na uniwersytetach.

Nauka na uczelniach wyższych jest płatna, koszt jednego semestru to 364 euro. Studenci mogą liczyć na pomoc w tym zakresie.

<http://www.bmukk.gv.at> - strona austriackiego Ministerstwa Edukacji, Sztuki i Kultury

<http://www.bmwf.gv.at> - Ministerstwo Nauki i Badań

<http://www.help.gv.at/Content.Node/11/Seite.110000.html> (informacje o systemie szkolnym w Austrii)

<http://www.bmukk.gv.at/schulen/bw/index.xml> (Kształcenie w Austrii)

http://www.erwachsenenbildung.at/bildungsinfo/zweiter_bildungsweg/ueberblick.php (egzaminy na studia, egzaminy zawodowe, matura eksternistyczna ,)

<http://www.help.gv.at/Content.Node/16/Seite.160104.html> (opłaty za studia)

<https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/content/11/Seite.110005.html>

(uczniowie obcojęzyczni)

<http://www.studieren-in-oesterreich.de/>

3.4. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych

W Unii Europejskiej istnieje ogólny system uznawania kwalifikacji, obejmujący zawody regulowane, których wykonywanie uzależnione jest od posiadanych kwalifikacji na poziomie wyższym lub średnim. Nie oznacza to automatycznego uznania kwalifikacji.

Wnioski rozpatrywane są indywidualnie przez odpowiednie władze. W Austrii została przyjęta reguła, że odpowiednie grupy zawodowe są rozpatrywane przez różne ministerstwa np. dyplomy nauczycieli – Ministerstwo Edukacji, zawody medyczne – Ministerstwo Zdrowia itd. Pod uwagę brane są kwalifikacje zawodowe, przy jednoczesnym uwzględnieniu posiadanego doświadczenia oraz odbytych szkoleń i dodatkowych kursów.

Jeśli strona austriacka uzna, że istnieją znaczne różnice w programach nauczania, poziomie wykształcenia lub czasie trwania stażu zawodowego, uznanie kwalifikacji może być uzależnione od spełnienia przez wnioskodawcę dodatkowych warunków. Należą do nich:

- przedstawienie dokumentów potwierdzających posiadane doświadczenie zawodowe,
- odbycie stażu adaptacyjnego,
- zdanie testu umiejętności.

W większości przypadków wnioskodawca sam może wybrać, z której z tych form chce skorzystać.

Decyzja w sprawie uznania kwalifikacji musi być wydana w ciągu 4 miesięcy od momentu złożenia wniosku i dostarczenia wymaganych dokumentów.

Zasady te są stosowane zarówno w przypadku osób ubiegających się o uznanie kwalifikacji zawodowych w celu świadczenia usług, jak i wobec osób zamierzających świadczyć pracę w charakterze pracownika.

W stosunku do niektórych zawodów, ze względu na ujednolicony system kształcenia na poziomie UE, obowiązuje zasada automatycznego uznawania kwalifikacji. Dotyczy to następujących zawodów:

- lekarze, pielęgniarki, położne, lekarze dentyści,
- lekarze weterynarii,
- farmaceuci,
- architekci,
- prawnicy.

Sposoby ubiegania się o uznanie kwalifikacji:

Przy działalności reglamentowanej - Jeżeli posiadamy jedynie polskie świadectwa kwalifikacji należy złożyć wniosek do Ministerstwa Gospodarki i Pracy. Należy wówczas przedłożyć wydany przez polski urząd (Ministerstwo Edukacji Narodowej lub Związek Rzemiosła Polskiego) potwierdzenie stwierdzające kwalifikacje oraz świadectwa pracy. Dokumenty muszą być przetłumaczone na język niemiecki. W ramach tych zawodów bowiem wymaga się posiadania świadectwa kwalifikacji oraz praktyki zawodowej. Dokumenty sprawdzane są pod względem okresu nauczania i przyuczania w porównaniu z długością przy danym zawodzie w Austrii, na ile posiadane wykształcenie w rzeczywistości nawiązuje do aktualnie wykonywanego zawodu itp. W przypadku, gdy po zweryfikowaniu dokumentów, nie można zastosować równoważności, austriacki urząd może wymagać obowiązkowego „stażu adaptacyjnego” lub „egzaminu umiejętności”.

<http://europass.cedefop.europa.eu/> - Europass

3.5. Kursy języka narodowego

Kursy języka niemieckiego, który jest językiem urzędowym w Austrii, znajdują się w ofercie większości prywatnych szkół językowych w Polsce.

Ofertę językową dla obcokrajowców przygotowują w Austrii przede wszystkim szkoły językowe oraz wyższe uczelnie:

Deutschkurse der Universität Wien

Unicampus, Alser Strasse 4, Hof 1.16, 1090 Wien

Tel. +43 1 4277-24101

WIHOK@univie.ac.at

deutschlernen.at

<https://sprachenzentrum.univie.ac.at/deutschkurse/>

<http://www.warszawa.oei.org.pl/nauka-niemieckiego-w-warszawie/nauka-niemieckiego-w-austrii/>

Ponadto w Austrii istnieją liczne projekty skierowane do migrantów, w ramach których niejednokrotnie organizowana jest także oferta językowa.

<http://www.integrationsfonds.at/>

http://www.glossa.pl/glossa_s1/c.AT_jezyk_niemiecki_austria?gclid=CJ6P4KX7o7QCFYq7zAodtHwAQA

<http://www.deutschakademie.com/polish/>

3.6. System opieki zdrowotnej

3.6.1. Ogólne zasady dostępu do usług medycznych

Ubezpieczenie zdrowotne zapewnia bezpłatne porady lekarskie oraz koszty pobytu w szpitalu, a także zasiłki chorobowe. Warunkiem jest przedłożenie książeczki ubezpieczeniowej, którą wystawia pracodawca. Popularność zyskuje karta elektroniczna, która jest dokumentem ubezpieczeniowym pacjenta. Za jej wydanie obowiązuje opłata w wysokości 11,10 euro. Może ją otrzymać i posługiwać się nią każda ubezpieczona osoba, która pozostaje na terenie Austrii. Karta jest bezterminowa, tzn. jej ważność uzależniona jest tylko od faktu pozostawania w rejestrze osób ubezpieczonych. Karta uprawnia do korzystania z opieki medycznej, tj. z usług jednego lekarza podstawowej opieki medycznej, wizyty u max. 3 lekarzy specjalistycznych oraz dowolnego wyboru usług stomatologicznych w kwartale.

W przypadku osób przebywających w Austrii turystycznie należy posiadać kartę EKUZ pobieraną w Polsce z NFZ. W Austrii trzeba się liczyć z obowiązkiem opłacenia gotówką 12-19 EUR za każdy dzień pobytu w szpitalu. W przypadku braku ubezpieczenia zdrowotnego koszty wizyty lekarskiej lub pobytu w szpitalu muszą być opłacone na miejscu. Orientacyjna cena standardowej wizyty lekarskiej wynosi ok. 60 euro, cena jednej doby pobytu w szpitalu (bez kosztów badań, zabiegów i operacji) - od 500 - 1000 euro. W przypadku osób posiadających EKUZ koszty wizyty u lekarza lub pobytu w szpitalu rozliczane są przez lekarza lub szpital za pośrednictwem austriackiej kasy chorych bezpośrednio z NFZ. Należy jednak pamiętać, iż Karta EKUZ nie gwarantuje zwrotu wszystkich kosztów leczenia. Jeśli przebywa się w Austrii jako pracownik delegowany lub turysta, warto wykupić dodatkowe ubezpieczenie, aby uniknąć przykrych niespodzianek – akcja poszukiwawcza i ratownicza to koszt ok. 10 000 zł, doba w szpitalu na oddziale intensywnej opieki ok. 4000 zł – EKUZ nie zapewnia refundacji takich usług.

3.6.2. Ubezpieczenie zdrowotne

Jesteśmy automatycznie objęci ubezpieczeniem zdrowotnym, o ile:

- jesteśmy zatrudnieni lub prowadzimy działalność gospodarczą,
- otrzymujemy zasiłek dla bezrobotnych lub pomoc socjalną dla bezrobotnych, ewentualnie miesięczne zasiłki socjalne,
- otrzymujemy emeryturę,
- otrzymujemy zasiłki wychowawcze.

Członkowie rodziny ubezpieczonego (małżonek i dzieci) mogą być objęci tym samym ubezpieczeniem, o ile zamieszkują na terytorium Austrii. Dzieci są ubezpieczone do

ukończenia 18 lat lub do ukończenia 26 lat, o ile kontynuują naukę. Dodatkowe ubezpieczenie małżonka i dzieci nie pociąga za sobą płacenia wyższych stawek.

W celu objęcia ubezpieczeniem konieczne jest wypełnienie u swojego pracodawcy druku meldunkowego.

Inne świadczenia objęte ubezpieczeniem to: opieka dentystyczna, rehabilitacja, opieka nad chorym w domu, opieka dla kobiet w ciąży.

3.6.3. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych w Austrii

Przed opuszczeniem kraju osoba, która zamierza skorzystać z opieki medycznej za granicą lub przewiduje taką możliwość, powinna zaopatrzyć się w Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego. Karta jest dowodem, że dana osoba jest upoważniona do świadczeń zdrowotnych w ramach systemu zabezpieczenia społecznego w swoim kraju oraz stanowi dowód zgody ubezpieczyciela na pokrycie kosztów niezbędnych z przyczyn medycznych leczenia, w trakcie pobytu za granicą.

Jeśli wyjeżdżający nie dopełni tej procedury przed wyjazdem, nie pozbawia go to możliwości skorzystania z omawianych unormowań prawnych. Konieczne w takiej sytuacji będzie jednak nawiązanie odpowiedniej korespondencji między instytucją leczniczą w kraju wyjazdu a instytucją rozliczającą w kraju macierzystym. A to wiąże się dłuższym czasem oczekiwania i niejednokrotnym obowiązkiem opłacenia świadczeń lekarskiej, a dopiero ubiegania się o zwrot kosztów leczenia w kraju ubezpieczającym. Z Europejską Kartą Ubezpieczenia Zdrowotnego można tego uniknąć.

Można korzystać z opieki zdrowotnej w placówkach, które podpisały umowę z regionalną Kasą Chorych (Gebietskrankenkasse). Listę tych placówek można uzyskać w miejscowej Kasie Chorych. Jeżeli konieczna jest hospitalizacja, lekarz pierwszego kontaktu wydaje skierowanie do szpitala publicznego (Einweisungsschein), które należy przedstawić podczas przyjęcia do szpitala. W nagłych przypadkach można zwrócić się do szpitala publicznego bez skierowania. Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego należy przedstawić lekarzowi lub personelowi szpitala. Po przedstawieniu karty chory otrzymuje od lekarza do wypełnienia druk (Erklärung), na którym trzeba wpisać numer karty, symbol PL i datę ważności; dane osobowe; nazwę oddziału Funduszu, który wydał kartę, a także dane dotyczące naszego dokumentu tożsamości (paszportu, dowodu osobistego lub prawa jazdy). Druk zawiera oświadczenie, że przyjazd do Austrii nie miał na celu uzyskania leczenia.

Brak karty może skutkować koniecznością pokrycia kosztów leczenia bezpośrednio z kieszeni pacjenta. Z wnioskiem o zwrot poniesionych wydatków można wystąpić bezpośrednio do instytucji ubezpieczenia zdrowotnego w państwie, w którym świadczenia były udzielone, o ile jest to możliwe ze względu na zaplanowany czas pobytu zainteresowanego w tym państwie. Powinien on jednak pamiętać o tym, że podstawą dokonania zwrotu przez instytucję zagraniczną będą nie tylko okazane przez niego dowody zapłaty za udzielone mu w tym państwie świadczenia zdrowotne, ale również ważna w okresie udzielania świadczeń Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego wydana przez oddział NFZ właściwy ze względu na jego miejsce zamieszkania w Polsce.

Jeżeli uzyskanie zwrotu poniesionych kosztów nie było możliwe w trakcie pobytu zainteresowanego w państwie, w którym świadczenia zostały udzielone, powinien on zwrócić się o ich refundację do swojej instytucji właściwej, którą w stosunku do polskich ubezpieczonych jest właściwy oddział wojewódzki NFZ.

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy*

W Austrii obowiązuje procedura, która przed wizytą u lekarza wymaga zarejestrowania się w instytucji ubezpieczeniowej, która wydaje zaświadczenie o prawie do nieodpłatnej pomocy medycznej.

<http://www.sozvers.at>

<http://www.wgkk.at>

<http://nfz.gov.pl/dla-pacjenta/zalatw-sprawe-krok-po-kroku/jak-wyrobic-karte-ekuz/> - strona NFZ dotycząca Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego

***

Data przygotowania informacji:

listopad 2018, Osoba przygotowująca informacje:

Doradca EURES, Judyta Babiarsz, Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy